2024/915

2024.3.26.

A BIZOTTSÁG (EU) 2024/915 AJÁNLÁSA

(2024. március 19.)

a hamisítás elleni küzdelemre és a szellemitulajdon-jogok hatékonyabb érvényesítésére irányuló intézkedésekről

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 292. cikkére,

mivel:

(1) A szellemitulajdon-jogok hatékony rendszere minden stabil iparpolitikai stratégia alapvető eleme. A szellemi tulajdont intenzíven felhasználó iparágak kiemelkedő szerepet játszanak a reziliens, zöld és versenyképes gazdaság támogatásában az EU-ban, mivel a teljes GDP 47 %-át és a teljes foglalkoztatás közel 40 %-át teszik ki. Az európai kreatív és innovatív iparágak élen járnak a zöld technológiák és a fenntartható termékek terén. Világviszonylatban a környezetbarát szabadalmak jelentős részét birtokolják, és erős szellemitulajdon-portfóliókkal rendelkeznek az olyan technológiák terén, mint az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, a szén-dioxid-leválasztás és -tárolás, valamint a víz- és hulladékkezelés ([1]). Ugyanakkor az elmúlt évtizedben az EU-ban jelentősen nőtt a bejegyzett zöld védjegyek száma ([2]). A szellemitulajdon-jogok védelme méltányosan megnyilvánul a gazdasági tevékenység, a beruházások, a foglalkoztatás és a termelékenység fokozódásában, többek között a kis- és középvállalkozások (kkv-k) számára is ([3]).

(2) A szellemitulajdon-jogokkal védett termékek jelentős piaci értéke vonzónak bizonyult a bűnözői hálózatok számára, ami a hamisított áruk számának növekedéséhez és a kalóztevékenységek fokozódásához vezetett. A szervezett bűnözés elleni küzdelemre irányuló 2021–2025-ös uniós stratégia ([4]) – amelynek célja a bűnözői hálózatoknak és azok üzleti modelljének a felszámolása – a hamisítást jelentős hatással járó bűncselekményként határozza meg. Amellett, hogy ez a bűnözői tevékenység bevételkiesést okoz a szellemitulajdon-jogok jogosultjai (a továbbiakban: jogosultak) számára, jelentős kockázatot is jelent a fogyasztók biztonságára, a közegészségre és a környezetre nézve. A Covid19-világjárvány idején az online értékesítés megugrása és az alapvető termékek hiánya miatt új lehetőségek nyíltak arra, hogy a hamisított és kalózáruk beszivárogjanak a piacra. Ez életeket veszélyeztető eseményekhez vezetett, például amikor kalóz félvezető alkatrészeket használtak fel az automata külső defibrillátorokban ([5]). Ezenfelül hamisított csapágyak szivárogtak be több ágazatba, veszélyeztetve például az energiaágazatot és a szélturbinák megfelelő működését. Szükség van tehát a hamisítás és a kalóztevékenység elleni küzdelemre irányuló stabil politikára a szellemitulajdon-jogokban rejlő lehetőségek teljeskörű kihasználásának biztosításához az innováció, a versenyképesség, valamint a zöldebb és fenntarthatóbb gazdaság támogatása érdekében.

(3) A hamisított árukkal és a kalózkodással kapcsolatos, szellemitulajdon-jogokat sértő tevékenységek a visszaszorításukra irányuló erőfeszítések ellenére is egyre erősödő jelenségnek számítanak, és az EU-ban súlyos gazdasági és társadalmi következményekkel járnak a foglalkoztatásra és a növekedésre nézve ([6]). A szellemitulajdon-jogokat sértő tevékenységek veszélyt jelentenek számos iparágra és különböző típusú árura, ideértve az általános fogyasztási cikkeket és a vállalkozások közötti termékeket is. És ami a legfontosabb, ezek a tevékenységek szorosan kapcsolódhatnak a bűnözői magatartáshoz ([7]). A szellemi tulajdonnal kapcsolatos bűncselekményekben részt vevő bűnözői hálózatok beszivárognak az ellátási lánc minden szakaszába, a bűncselekményeket pedig nehéz kivizsgálni, mivel az EU-n belül forgalmazott hamisított áruk többsége külföldről származik, ami megnehezíti a legfontosabb érdekelt felek felderítését. A szellemitulajdon-jogokat sértő tevékenységek tehát aláássák az európai egységes piacot és a fogyasztási cikkekre vonatkozó környezetvédelmi, biztonsági és etikai előírásokkal kapcsolatos uniós szabályokat. Emellett jelentős hatással vannak az európai vállalatokra, különösen a kkv-kra, amelyek túlélési esélye 34 %-kal csökken a szellemi tulajdonukkal való visszaélés esetén.

([1]) Science, Research and Innovation Performance of the EU 2020: A fair, green and digital Europe [Az Európa 2020 stratégia tudományos, kutatási és innovációs teljesítménye: Méltányos, zöld és digitális Európa].

([2]) EUIPO (2021): Green EU trade marks: Analysis of goods and services specifications [Európai uniós zöld védjegyek: Az árukra és szolgáltatásokra vonatkozó előírások elemzése], 1996–2021.

([3]) EUIPO/ESZH (2021): Intellectual property rights and firm performance in the European Union [Szellemitulajdon-jogok és vállalati teljesítmény az Európai Unióban].

([4]) COM(2021) 170 final.

([5]) OECD/EUIPO (2022): Dangerous Fakes: Trade in counterfeit goods that pose health, safety and environmental risks [Veszélyes hamisítványok: Egészségügyi, biztonsági és környezeti kockázatot jelentő hamisított áruk kereskedelme].

([6]) 2019-ben az EU-ba behozott hamisított és kalózáruk értéke elérte a 119 milliárd EUR-t, ami az uniós import 5,8 %-ának felel meg. OECD/EUIPO (2021): Global Trade in Fakes: A Worrying Threat [Hamisítványok globális kereskedelme: Aggasztó veszély], OECD Publishing.

([7]) Europol/EUIPO (2022. március), Intellectual Property Crime Threat Assessment 2022 [A szellemi tulajdonhoz kapcsolódó bűnözés általi fenyegetettség értékelése].

(4) A Bizottság a szellemi tulajdonra vonatkozó 2020. évi cselekvési tervében ([8]) elkötelezte magát a szellemitulajdon-jogok hatékonyabb érvényesítése mellett először is az (EU) 2022/2065 európai parlamenti és tanácsi rendelet elfogadásával ([9]), amely jelentős előrelépést jelent a jogellenes online tartalmak elleni küzdelemben, másodszor pedig a hamisítás elleni uniós eszköztár létrehozásával, amelyet ezzel az ajánlással együtt fognak elfogadni. Az eszköztárnak elő kell mozdítania és meg kell könnyítenie a jogosultak, a közvetítő szolgáltatók és az illetékes hatóságok közötti hatékony együttműködést, további célja pedig, hogy ösztönözze a bevált gyakorlatokat, valamint a megfelelő eszközök és új technológiák alkalmazását. Az Európai Parlament ([10]) és a Tanács ([11]) üdvözölte ezt a kezdeményezést.

(5) Ez az ajánlás a 2021 óta lefolytatott széles körű konzultáció eredményeire épül. Ennek részét képezték többek között az érdekelt felek 2021-ben és 2022-ben szervezett munkaértekezletei, a 2022. évi véleményezési felhívás ([12]) nyomán beérkezett hozzászólások, a Thierry Breton biztos által 2022 júniusában szervezett magas szintű kerekasztal-megbeszélés, a szakértői csoportok ülései, valamint a szellemitulajdon-jogok érvényesítésével foglalkozó, 2023 júniusában tartott nemzetközi csúcstalálkozó. Ez a széles körű konzultáció rávilágított az összes érdekelt fél – különösen a hatóságok, a jogosultak és a közvetítő szolgáltatók – közötti együttműködés és információcsere fokozásának fontosságára. A konzultáció során felismerték továbbá annak a fontosságát, hogy a szellemitulajdon-jogok érvényesítésére vonatkozó jövőbeni politikát a meglévő eszközökre és a meglévő uniós jogszabályokra kell építeni, nevezetesen a következőkre: i. (EU) 2022/2065 rendelet a digitális szolgáltatásokról; ii. (EU) 2022/2555 európai parlamenti és tanácsi irányelv ([13]) az EU egész területén egységesen magas szintű kiberbiztonságot biztosító intézkedésekről; iii. 2004/48/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv ([14]) a szellemitulajdon-jogok érvényesítéséről, valamint a 608/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet ([15]) a szellemitulajdon-jogok vámhatósági érvényesítéséről, továbbá 952/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet ([16]) az Uniós Vámkódex létrehozásáról.

(6) A 2004/48/EK irányelv az uniós jog és/vagy az érintett tagállam nemzeti jogának hatálya alá tartozó valamennyi szellemitulajdon-jogra alkalmazandó, a 2. cikkben meghatározottak szerint. Célja, hogy magas, egyenlő és egységes szintű védelmet biztosítson az egységes piacon, tükrözve a szellemitulajdon-jogok érvényesítésére irányuló általános gyakorlatok szükségességét. A szellemitulajdon-jogok érvényesítésének e koherens megközelítését követve ez az ajánlás kiterjed a szellemitulajdon-jogokat sértő, üzletszerűen elkövetett cselekményekre, amelyeket közvetlen vagy közvetett gazdasági vagy kereskedelmi előny céljából követnek el. Ezen ajánlás alkalmazásában a szellemitulajdon-jogokat sértő, üzletszerűen elkövetett cselekmények egyaránt lehetnek hamisított és kalózáruk és -tartalmak, amelyek esetében védjegyet, földrajzi árujelzőt, szabadalmat, formatervezési mintát vagy szerzői jogot érintő jogsértésre került sor. A sport- és más élő eseményeket érintő online kalózkodás elleni küzdelemről szóló (EU) 2023/1018 ajánlásban ([17]) tárgyalt szempontok sérelme nélkül, az ezen ajánlás keretében kidolgozott vezérelvek, bevált gyakorlatok és eszközök többsége releváns lehet a szellemitulajdon-jogokkal védett online tartalmakat érintő jogsértő tevékenységek elleni fellépés szempontjából is, például az online közvetítők által hozott önkéntes intézkedések, az illetékes nemzeti hatóságok közötti megerősített együttműködés, valamint az információk és adatok megosztása terén.

([8]) COM(2020) 760.

([9]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2022/2065 rendelete (2022. október 19.) a digitális szolgáltatások egységes piacáról és a 2000/31/EK irányelv módosításáról (digitális szolgáltatásokról szóló rendelet) (HL L 277., 2022.10.27., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj?locale=hu).

([10]) Európai Parlament: Jelentés a szellemi tulajdonra vonatkozó, az EU helyreállítását és rezilienciáját támogató cselekvési tervről (2021/2007(INI).

([11]) A 2020. november 10-i 12750/20 és a 2021. júniusi 9932/21 tanácsi következtetések.

([12]) Véleményezési felhívás a hamisítás elleni uniós eszköztárral kapcsolatban (https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12915-Hamisitas-elleni-unios-eszkoztar_hu).

([13]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2022/2555 irányelve (2022. december 14.) az Unió egész területén egységesen magas szintű kiberbiztonságot biztosító intézkedésekről, valamint a 910/2014/EU rendelet és az (EU) 2018/1972 irányelv módosításáról és az (EU) 2016/1148 irányelv hatályon kívül helyezéséről (NIS 2 irányelv) (HL L 333., 2022.12.27., 80. o. ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2555/oj?locale=hu).

([14]) Az Európai Parlament és a Tanács 2004/48/EK irányelve (2004. április 29.) a szellemitulajdon-jogok érvényesítéséről (HL L 157., 2004.4.30., 45. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2004/48/oj?locale=hu).

([15]) Az Európai Parlament és a Tanács 608/2013/EU rendelete (2013. június 12.) a szellemitulajdon-jogok vámhatósági érvényesítéséről és az 1383/2003/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 181., 2013.6.29., 15. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/608/oj?locale=hu).

([16]) Az Európai Parlament és a Tanács 952/2013/EU rendelete (2013. október 9.) az Uniós Vámkódex létrehozásáról (átdolgozás) (HL L 269., 2013.10.10., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/952/oj?locale=hu).

([17]) A Bizottság (EU) 2023/1018 ajánlása (2023. május 4.) a sport- és más élő eseményeket érintő online kalózkodás elleni küzdelemről (HL L 136., 2023.5.24., 83. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2023/1018/oj).

(7) Az (EU) 2022/2065 rendelet a biztonságos, kiszámítható és megbízható online környezet megteremtését célzó harmonizált szabályokat ír elő. Ezzel összefüggésben az (EU) 2022/2065 rendelet a jogellenes tartalom példájaként megemlíti a jogellenes tevékenységekre – például hamisított termékek értékesítésére – vonatkozó információkat, és konkrét kötelezettségeket ír elő az online közvetítő szolgáltatók bizonyos kategóriái számára. E kötelezettségek némelyike fontos szerepet játszik a hamisítás és a kalózkodás elleni küzdelem fokozásában. Ez a helyzet áll fenn például a következők tekintetében: i. kapcsolattartó pontok és jogi képviselők kijelölése; ii. a feltételekre vonatkozó követelmények; iii. az átláthatósági jelentéstételre vonatkozó kötelezettségek; iv. a bejelentési-cselekvési mechanizmusok; v. panasztételi és jogorvoslati mechanizmus; vi. a megbízható bejelentőket támogató mechanizmus; vii. a visszaéléssel szembeni intézkedések és védelem; viii. a kereskedők nyomonkövethetőségét előíró intézkedések – az úgynevezett „ismerd az ügyfeledet” kötelezettségek; és ix. kockázatértékelési és -csökkentési intézkedések.

(8) A Bizottság támogatja a hamisított áruk internetes értékesítésének megakadályozásáról szóló egyetértési megállapodás (a továbbiakban: hamisításról szóló egyetértési megállapodás), valamint az online reklámozásról és a szellemitulajdon-jogokról szóló egyetértési megállapodás (a továbbiakban: hirdetésről szóló egyetértési megállapodás) végrehajtását. Mindkettő önkéntes eszköz, amely nyitva áll a jogosultak, az online platformok és a vállalkozói szövetségek számára. Ezen egyetértési megállapodások résztvevői vállalják, hogy követik az egyetértési megállapodásokban meghatározott elveket és végrehajtják az azokban foglalt intézkedéseket, beleértve a kétoldalú együttműködést és az információcserét. Az egyetértési megállapodások sikeres ágazati kezdeményezéseknek bizonyultak. Az (EU) 2022/2065 rendelet hatálybalépése ugyanakkor lehetőséget kínál az egyetértési megállapodások jövőjének átgondolására annak biztosítása érdekében, hogy azok továbbra is megfeleljenek a céljuknak. Ezért el kell indítani az egyetértési megállapodások korszerűsítésének a folyamatát, és arra kell ösztönözni az összes aláírót és más érdekelt feleket, hogy aktívan vegyenek részt ebben a folyamatban. Jelentőséggel bír az (EU) 2022/2065 rendelet 45. cikke, amely lehetővé teszi önkéntes magatartási kódexek uniós szintű kidolgozását az (EU) 2022/2065 rendelet megfelelő alkalmazásához való hozzájárulás érdekében. A 46. cikk rendelkezik továbbá az online hirdetésekre vonatkozó magatartási kódexekről az átláthatóság előmozdítása érdekében az online hirdetések értékláncában résztvevők számára. Végezetül a 2004/48/EK irányelv 17. cikke is ösztönzi magatartási kódexek kidolgozását a szabályozási keretet kiegészítő eszközként, a szellemitulajdon-jogok hatékonyabb érvényesítése érdekében.

(9) A jogosultak egyedülálló helyzetben vannak ahhoz, hogy észleljék, azonosítsák és bejelentsék a hamisított vagy kalózárukra vonatkozó, szellemitulajdon-jogokat sértő tevékenységeket. Az ágazat irányítása alatt álló, hamisításról szóló egyetértési megállapodás aláírói az évek során jelentős szakértelemre és tapasztalatra tettek szert, és rendszeresen tesznek olyan bejelentéseket, amelyekkel indokolatlan késedelem nélkül foglalkozni kell az egyetértési megállapodásban foglalt elvekkel összhangban. Ezen túlmenően az egyetértési megállapodás aláírói kötelezettséget vállaltak arra, hogy megteszik a felelős és pontos módon, valamint kellő pontossággal történő bejelentéshez szükséges, kereskedelmi szempontból észszerű és lehetséges lépéseket a hamisított áruk azonosítása, valamint az indokolatlan, megalapozatlan és visszaélésszerű bejelentések elkerülése érdekében. Ezért azok a jogosultak, akik az egyetértési megállapodás aláírói, mérlegelhetik a megbízható bejelentői státusz kérelmezését annak érdekében, hogy az (EU) 2022/2065 rendelet 22. cikkében meghatározott különleges elbánásban részesülhessenek. E tekintetben a digitális szolgáltatási koordinátoroknak értékelniük kell, hogy a kérelmező megfelel-e a digitális szolgáltatásokról szóló rendelet 22. cikkénem (2) bekezdésében előírt kritériumoknak, nevezetesen, hogy i. rendelkezik-e szakértelemmel és hozzáértéssel a jogellenes tartalom észlelése, azonosítása és bejelentése terén, ii. független-e bármely online platformot üzemeltető szolgáltatótól, és iii. tevékenységét kellő gondossággal, pontosan és tárgyilagosan végzi-e a bejelentések benyújtása céljából. A Bizottság a Digitális Szolgáltatások Egyesületével folytatott konzultációt követően iránymutatásokat adhat ki az (EU) 2022/2065 rendelet 22. cikke szerinti megbízható bejelentői mechanizmus alkalmazásáról.

(10) Az együttműködés és a fokozott információmegosztás alapvető fontosságú, és azt az uniós joggal összhangban minden szinten továbbra is elő kell mozdítani a személyes adatoknak és a vállalkozás szabadságának védelme érdekében, az Európai Unió Alapjogi Chartájának 16. cikke szerint. A bevált gyakorlatokat azonosítani kell, és azokat javasolni kell minden szereplő számára, beleértve az online piactereket, a szállítási és logisztikai szolgáltatókat, a pénzforgalmi szolgáltatókat, a közösségimédia-szolgáltatókat, a doménnév-szolgáltatókat stb. Másodsorban pedig ösztönözni kell a további együttműködést és információmegosztást. Ez valamennyi illetékes hatóságra vonatkozik, beleértve a piacfelügyeleti hatóságokat is, amelyek jelenleg még talán nem rendelkeznek hatáskörrel a szellemitulajdon-jogokat sértő tevékenységek tekintetében, valamint magában foglalja az olyan, célzott eszközök használatának a további előmozdítását, mint a szellemitulajdon-jogok érvényesítésére szolgáló portál (IPEP), a piacfelügyeleti információs és kommunikációs rendszer (ICSMS) és a Safety Gate biztonsági riasztórendszer azon veszélyes termékek vonatkozásában, amelyek hamisítványok lehetnek.

(11) A szállítási és logisztikai szolgáltatók kulcsszerepet játszanak az áruk értékesítésében és forgalmazásában, és elengedhetetlenek a megbízható ellátási láncok megőrzéséhez. A jogsértők azonban visszaélhetnek a szállítási és logisztikai szolgáltatásokkal.

(12) Hasonlóképpen, bár a pénzforgalmi szolgáltatások központi szerepet játszhatnak a jogosultak tevékenységeiben, felhasználhatók a szellemitulajdon-jogokat sértő tevékenységek támogatására is. Bizonyos esetekben a különböző pénzforgalmi szolgáltatások használata lehetővé teheti olyan gyakorlatok kialakulását, amelyek: i. bonyolultabbá teszik a pénzeszközök áramlásának nyomon követését; és ii. megnehezítik a pénzforgalmi szolgáltatások szellemitulajdon-jogokat sértő tevékenységekhez való esetleges felhasználásának az észlelését.

(13) A közösségi média egyre népszerűbbé válásával új stratégiák kidolgozására kerül sor, amelyek még inkább lehetővé tehetik a közösségi médiával való visszaélést a szellemitulajdon-jogokat sértő tevékenységek végzése céljából. Ez új kihívásokat támaszt a közösségimédia-szolgáltatók, a jogosultak és az illetékes hatóságok számára, és felhívja a figyelmet az együttműködésen alapuló erőfeszítések szükségességére. Ebben az összefüggésben a bevált gyakorlatoknak a kulcsfontosságú közvetítő szolgáltatók körében történő ösztönzése hozzájárulhat a szellemitulajdon-jogokat sértő tevékenységek elleni koherens politika támogatásához.

(14) Bár a doménnevek kiemelkedő fontosságúak az online környezetben, felhasználhatók a szellemitulajdon-jogokat sértő online tevékenységek támogatására. Ez a helyzet áll fenn akkor, amikor éppen a domén nevében élnek vissza a szellemitulajdon-jogokkal (pl. doménnév-kalózkodás vagy elgépelés kiaknázása), vagy ha a doménnév olyan weboldalhoz vezet, amely szellemitulajdon-jogokkal kapcsolatos jogsértéseket támogat. A doménnév-nyilvántartási adatok (WHOIS-adatok) kritikus fontosságúak a doménnév-rendszer biztonsága, stabilitása és rezilienciája szempontjából. Ezért az (EU) 2022/2555 irányelv arra kötelezi a tagállamokat, hogy előírják, hogy a legfelső szintű doménnév-nyilvántartók és a doménnév-nyilvántartási szolgáltatásokat nyújtó szervezetek gyűjtsék és kezeljék a pontos és teljes doménnév-nyilvántartási adatokat egy erre kijelölt adatbázisban, amely lehetővé teszi a doménnevek tulajdonosainak azonosítását és a velük való kapcsolatfelvételt. A jogosult hozzáférés-igénylők jogszerű és kellően indokolt kérésére betekintést kell biztosítani meghatározott doménnév-nyilvántartási adatokba. Minden hozzáférési kérelmet meg kell válaszolni indokolatlan késedelem nélkül, de minden esetben a kézhezvételtől számított 72 órán belül. Az (EU) 2022/2555 irányelv értelmében jogosult hozzáférés-igénylőnek tekintendő minden olyan természetes vagy jogi személy, aki vagy amely az uniós vagy a nemzeti jog alapján kérelmet nyújt be. A doménnév-nyilvántartási adatok pontossága és teljessége a szellemitulajdon-jogok érvényesítésében is központi szerepet játszhat. Csak akkor lehetséges az elszámoltathatóság a jogsértések és a releváns károk tekintetében, ha a feltételezett jogsértő személyazonossága és elérhetőségei közzétehetők az uniós joggal összhangban és különösen a személyes adatok védelmével, a magánélet tiszteletben tartásához való alapvető joggal és a vállalkozáshoz való joggal összhangban. Ez nem érinti a védelemhez való jogot, figyelembe véve a kérdéses ügy körülményeit, valamint azokat a garanciákat, amelyek szükségesek az alperes oldalán felmerült költségek és okozott kár fedezésére, a 2004/48/EK irányelv 9. cikkének (7) bekezdésével összhangban.

(15) A szellemitulajdon-jogokat sértő tevékenységek online piacterének megfigyelése költséges és erőforrás-igényes feladat lehet a jogosultak számára. Ezért ki kell terjeszteni az önkéntes bevált gyakorlatokat, mint például a jelenlegi doménnév információs és riasztási rendszer a.eu felső szintű doménnév tekintetében, amelyet az European Registry for Internet Domains (EURid) és az Európai Unió Szellemi Tulajdoni Hivatala (EUIPO) működtet. Ennek az együttműködésnek az a célja, hogy előmozdítsa a tudatosságot az uniós védjegytulajdonosok szellemitulajdon-jogainak védelme érdekében, valamint megbízható tájékoztatást nyújtson a.eu doménnevekről és azok rendelkezésre állásáról.

(16) Az állami és magánszereplők közötti együttműködés alapvető fontosságú a szellemitulajdon-jogokat sértő tevékenységek elleni küzdelemben. Az együttműködés kialakításának egyik első akadálya, hogy nincs olyan meghatározott kapcsolattartó pont, amely foglalkozna a valamely tagállamban vagy határokon átnyúlóan a szellemitulajdon-jogokkal és a szellemitulajdon-jogokat sértő tevékenységekkel kapcsolatban felmerülő témákkal. A kapcsolattartó pont hiánya megakadályozza a szellemitulajdon-jogok gyors és agilis érvényesítését, és kihat az érdekelt felek közötti együttműködésre. Amint azonban azt a véleményezési felhívásra adott válaszokban is kiemelik, ez a probléma könnyen orvosolható lenne a szellemitulajdon-jogok érvényesítésével foglalkozó egyedüli kapcsolattartó pont kijelölésével.

(17) A koordinációt és az információcserét jelentősen javítaná, ha az érintett gazdasági szereplők és illetékes hatóságok szélesebb körben használnák a meglévő eszközöket – mint például az ICSMS, a Safety Gate és az IPEP – a szellemitulajdon-jogokat sértő tevékenységek elleni küzdelemben. A szellemitulajdon-jogok érvényesítésére szolgáló portált (IPEP) az EUIPO fejleszti, és az lehetővé teszi a jogosultak és az illetékes hatóságok közötti biztonságos kommunikációt, például a szellemitulajdon-jogokat feltételezhetően sértő árukkal kapcsolatos vámhatósági intézkedések iránti kérelmek elektronikus kezelésével. Egyes tagállamok ugyanerre a célra a gazdasági szereplőknek szóló saját portált is létrehoztak. Ezek az eszközök megkönnyítik mind a jogosultak, mind a vámhatóságok munkáját azáltal, hogy valamennyi tagállamban központi beléptetési pontokat biztosítanak a jogosultak számára a szellemitulajdon-jogok védelmével kapcsolatban. Az EUIPO elindította az IPEP-platform bővítését, és hozzáférhetővé tette azt a közvetítők számára, kezdve az online piacterekkel. Ez azt jelenti, hogy az online piacterek most már könnyen ellenőrizhetik a szellemitulajdon-jogokat, és szükség esetén kommunikációt kezdeményezhetnek az érintett jogosultakkal. Az ebben az eszközben rejlő lehetőségek teljeskörű kiaknázása érdekében, a jogosultaknak és az illetékes nemzeti hatóságoknak még inkább magukévá kell tenniük az eszközt.

(18) Számos piacfelügyeleti hatóság nem tesz lépéseket, amikor feltehetően hamisított vagy kalózárukra utaló bizonyítékot talál, például úgy, hogy i. a megállapításaikat bejelentik az ICSMS-ben; ii. együttműködnek a jogosultakkal vagy az illetékes hatóságokkal az IPEP platformján, vagy iii. veszélyes termékekre vonatkozó riasztásokat adnak ki a Safety Gate biztonsági riasztórendszeren keresztül, ami az EU gyorsriasztási rendszere veszélyes, nem élelmiszer jellegű termékekkel, köztük hamisítványokkal kapcsolatos riasztások kiadására. Így elszalasztják a lehetőséget arra, hogy előmozdítsák a szellemitulajdon-jogokat sértő tevékenységek elleni küzdelem ügyét. Emellett számos piacfelügyeleti hatóság nem rendelkezik hatáskörrel a szellemitulajdon-jogok érvényesítésére, annak ellenére, hogy kulcsfontosságú szerepük lehet a hamisítás elleni küzdelemben ([18]). A hamisítványokat sok esetben a határokon foglalják le, de azok az ellátási lánc mentén is észlelhetők, például a minőség-ellenőrzések során. A tagállamoknak ezért elő kell mozdítaniuk a piacfelügyeleti hatóságok szerepét a hamisítványok elleni küzdelemben. A piacfelügyeleti vagy más végrehajtó hatóságok kapacitásának megerősítése érdekében, valamint valamely tagállam kérésére technikai támogatás nyújtható a Technikai Támogatási Eszköz létrehozásáról szóló (EU) 2021/240 európai parlamenti és tanácsi rendelettel ([19]) összhangban.

(19) Az EUIPO együttműködik több részt vevő nemzeti szellemitulajdonjog-védelmi hivatallal a tagállamokban a szellemitulajdon-jogok érvényesítésével kapcsolatban hozott kulcsfontosságú nemzeti ítéletek gyűjteményének létrehozása érdekében. 2014 óta a részt vevő hivatalok az EU Közösségi Növényfajta-hivatalával együtt részt vesznek az eSearch esetjogi adatbázisban rendelkezésre bocsátott kulcsfontosságú végrehajtási ítéletek szisztematikus gyűjtésében. Ez a gyűjtemény tartalmazza a szellemitulajdon-jogok valamennyi típusára vonatkozó kulcsfontosságú ítéleteket minden tagállamból, és polgári és büntetőügyekre egyaránt kiterjed. Az ítéletek azért tekinthetők „kulcsfontosságúnak", mert új irányt vagy fejleményt jelentenek az ítélkezési gyakorlatban. A büntetőügyeket a szellemi tulajdonnal foglalkozó ügyészek európai hálózata keretében is figyelemmel kísérik. A tudatosságnak, a szellemi tulajdonnal foglalkozó hivatalok rendszeres hozzájárulásainak és az ilyen adatbázisok szélesebb körű használatának előmozdítása nagymértékben javíthatja a szellemitulajdon-jogok érvényesítését.

(20) Az EUIPO és az uniós végrehajtó szervek közötti folyamatos együttműködés fontos a szellemitulajdon-jogok megsértésével szembeni erőfeszítések egységesítése érdekében. Ez magában foglalja olyan együttműködési erőfeszítések támogatását, mint az Európai Multidiszciplináris Platform a Bűnügyi Fenyegetettség Ellen (EMPACT), amely a tagállamok által irányított együttműködési platform, amelynek célja a szervezett és súlyos nemzetközi bűnözés, például a szellemi tulajdont érintő bűncselekmények által jelentett veszélyek azonosítása, rangsorolása és kezelése. A szellemitulajdon-jogok érvényesítésével foglalkozó közösségnek ki kell használnia ezt a multidiszciplináris együttműködési platformot.

(21) Az alternatív vitarendezési eljárások költséghatékonyabb, gyorsabb és hatékonyabb alternatívát kínálnak a hagyományos jogi eljárásokkal szemben, különösen a határokon átnyúló jogviták és a kkv-k tekintetében. Az alternatív vitarendezési eljárásokhoz való hozzáférést ezért ki kell terjeszteni a szellemi tulajdonnal kapcsolatos viták valamennyi típusára, beleértve a doménnévvel kapcsolatos vitákat is.

(22) A 2001/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv ([20]) és a 2004/48/EK irányelv lehetővé teszi, hogy a jogosultak ideiglenes intézkedést kérelmezhessenek olyan közvetítő szolgáltatóval szemben, amelynek a szolgáltatásait harmadik személy szellemitulajdon-jogaik megsértése céljából veszi igénybe. A 2004/48/EK irányelv is rendelkezik ideiglenes jogorvoslati eljárásról, amennyiben fennáll a jogsértés veszélye. Előírja, hogy amennyiben bírósági határozat szellemitulajdon-jog megsértését állapítja meg, a bíróságok a jogsértőt eltiltó határozattal további jogsértéstől eltiltsák. A bíróság által elrendelt dinamikus ideiglenes intézkedések mindezidáig csak néhány tagállamban állnak rendelkezésre. A bíróság által elrendelt eltiltó határozatok hatálya és előírásai joghatóságonként eltérőek, beleértve azt is, hogy a bírósági végzés milyen mértékben határozhat meg konkrét technikai intézkedéseket az eltiltó határozat végrehajtása érdekében ([21]). 2017-ben a Bizottság „*A szellemitulajdon-jogok érvényesítéséről*

([18]) Lásd: az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/1020 rendelete (2019. június 20.) a piacfelügyeletről és a termékek megfelelőségéről, valamint a 2004/42/EK irányelv, továbbá a 765/2008/EK és a 305/2011/EU rendelet módosításáról (HL L 169., 2019.6.25., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1020/oj?locale=hu), (17) preambulumbekezdés.

([19]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/240 rendelete (2021. február 10.) a Technikai Támogatási Eszköz létrehozásáról (HL L 57., 2021.2.18., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/240/oj).

([20]) Az Európai Parlament és a Tanács 2001/29/EK irányelve (2001. május 22.) az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról (HL L 167., 2001.6.22., 10. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2001/29/oj?locale=hu).

([21]) Vö.: A bolognai bíróság vállalati és szellemitulajdon-jogokkal kapcsolatos ügyekben eljáró kollégiumának 2020. január 7-i határozata – „Coop Italia" –, amely kiterjesztette a bíróság által elrendelt eltiltó határozat hatályát bármely, a jogsértő védjegy domináns elemét is magában foglaló, megkülönböztetésre alkalmas megjelölés használatára.

szóló 2004/48/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv egyes vonatkozásaival kapcsolatos iránymutatás" című, 2017. november 29-i közleményében ([22]) jelezte, hogy bizonyos esetekben a bíróság által elrendelt eltiltó határozatok hatékonysága csökkenhet az eltiltó határozat tárgyát érintő változások miatt. Ez a helyzet állhat fenn például akkor, amikor a „tükröroldalak" más doménnevek alatt jelennek meg, és így nem érinti őket az eltiltó határozat. Ennélfogva – bizonyos biztosítékok mellett – a dinamikus ideiglenes intézkedések hatékony eszközt jelenthetnek a szellemi tulajdont érintő jogsértések online és offline folytatódásának megakadályozására. A Bíróság ítélkezési gyakorlatával összhangban ([23]) a dinamikus ideiglenes intézkedések meghozatalakor figyelembe kell venni az alapvető jogokat, nevezetesen a véleménynyilvánítás és a tájékozódás szabadságához való jogot a Charta 11. cikke alapján, valamint a vállalkozás szabadságához való jogot a Charta 16. cikke értelmében.

(23) A szellemitulajdon-jogokat sértő tevékenységek gyakran több joghatóságot érintenek, és különböző típusú közvetítő szolgáltatásokra terjednek ki, online és offline egyaránt. Ebben az összefüggésben az információkhoz való hozzáférésnek – és ezen információk megosztásának – az elősegítése az összes érintett érdekelt fél körében a szellemitulajdon-jogok érvényesítésének teljes ciklusa során elengedhetetlen a szellemitulajdon-jogokat sértő tevékenységek azonosításához, kivizsgálásához és üldözéséhez, feltéve, hogy az ilyen hozzáférésre és megosztásra az uniós joggal teljes összhangban kerül sor, beleértve a személyes adatok és a magánélet tiszteletben tartásához való jog védelmét is. A 2004/48/EK irányelv 8. cikke már rendelkezik a jogsértő áruk vagy szolgáltatások eredetére és terjesztési hálózataira vonatkozó tájékoztatáshoz való jogról a szellemitulajdon-jogokat sértő, üzletszerűen elkövetett cselekményekkel kapcsolatos ügyekben. Ez a jog csak a szellemitulajdon-jog üzletszerűen elkövetett megsértése miatt indított eljárásokkal összefüggésben és a felperes indokolt és arányos kérelmére alkalmazandó. A tájékoztatáshoz való jog fontosságát nem szabad alábecsülni. Amint arra a Bíróság nemrégiben emlékeztetett ([24]), a tájékoztatáshoz való jog szerepet játszik a hatékony jogorvoslathoz való jog érvényesítésében, és így biztosítja a tulajdonhoz való alapvető jog hatékony gyakorlását a Charta 17. cikke alapján, amely magában foglalja a szellemitulajdon-jogot.

(24) Az érdekelt felekkel folytatott konzultáció során azonban az érdekelt felek rámutattak a tájékoztatáshoz való jog területén fennálló bizonytalanságra, és további iránymutatást kértek arra vonatkozóan, hogy mely feltételek, tájékoztatási típus és adatvédelemmel való kapcsolat keretében lehetne javítani a tájékoztatáshoz való jogot a jogosultak és a közvetítők között.

(25) A Bíróság a C-597/19. sz. ügyben kimondta, hogy a 2004/48/EK irányelv 8. cikkének (1) bekezdésében a jogosult javára biztosított tájékoztatáshoz való jog a jogsértési eljárástól elkülönülő, önálló jellegű eljárás tárgyát képezi. Ez külön eljárásban is előterjeszthető, mivel nem mindig lehet minden releváns információt bekérni azon eljárás keretében, amelynek végén megállapítást nyert, hogy szellemitulajdon-jogot sértettek meg. A szellemitulajdon-jog jogosultja csak ezen eljárás végleges befejezését követően szerezhet tudomást e jog megsértésének mértékéről ([25]). A 2004/48 irányelv 8. cikkének (1) bekezdésében előírt, tájékoztatáshoz való jog gyakorlása nem korlátozódik a szellemitulajdon-jog megsértésének megállapítására irányuló eljárásokra. Az irányelv 8. cikke szerinti, tájékoztatás iránti kérelem célja más, mint a szellemitulajdon-jog megsértésének megállapítására irányuló kereseté. A C-628/21. sz. ügyben a Bíróság megállapította, hogy ha erre a tájékoztatás iránti kérelemre ugyanazok a bizonyítási küszöbök vonatkoznának, mint a szellemitulajdon-jog megsértésének megállapítására irányuló keresetre, akkor az irányelv 8. cikkével bevezetett, az uniós jog sajátosságának minősülő önálló eljárás sokat veszítene gyakorlati hasznosságából. Ezért a 2004/48/EK irányelv 8. cikke szerinti, tájékoztatás iránti kérelem funkcióját meg kell különböztetni a szellemitulajdon-jogok megsértésének megállapítása iránti kereset funkciójától.

(26) A 2004/48/EK irányelv 13. cikkében előírtak szerint a szellemitulajdon-jogok megsértésének bírósági ténymegállapítása esetén a megfelelő kártérítés megfizetése a szellemitulajdon-jogok érvényesítésére vonatkozó politika másik kulcsfontosságú eleme. Az érdekelt felekkel folytatott konzultáció során az érdekelt felek kijelentették, hogy a kártérítés sok esetben nem alkalmas a jogosult által elszenvedett tényleges kár orvoslására. Amint azt a Bíróság a C-99/15. sz. ügyben megállapította, a nem vagyoni kár, mint pl. a mű szerzője jóhírnevének megsértése– feltéve, hogy azbizonyított – a jogosult által ténylegesen elszenvedett kár egyik összetevője lehet ([26]).. A 2004/48/EK irányelv függetlenül alkalmazandó többek között a nemzeti jogszabályokban előírt eszközöktől, amennyiben ezek

([22]) COM(2017) 708 final.
([23]) Lásd különösen: a Bíróság 2014. március 27-i ítélete, UPC Telekabel Wien, C-314/12, ECLI:EU:C:2014:192; valamint a Bíróság 2016. szeptember 15-i ítélete, Tobias Mc Fadden, C-484/14, ECLI:EU:C:2016:689.
([24]) A Bíróság 2023. április 27-i ítélete, Castorama Polska és Knor, C-628/21, ECLI: EU:C:2023:342, 43. pont.
([25]) A Bíróság (ötödik tanács) 2021. június 17-i ítélete, M.I.C.M., C-597/19, ECLI:EU:C:2021:492.
([26]) A Bíróság (ötödik tanács) 2016. március 17-i ítélete, Liffers, C-99/15, ECLI:EU:C:2016:173, 17. pont.

az eszközök esetleg kedvezőbbek a jogosultak számára. A 2004/48/EK irányelv minimumszabályokat állapít meg a szellemitulajdon-jogok érvényesítésére vonatkozóan, és nem akadályozza meg a tagállamokat abban, hogy nagyobb védelmet nyújtó intézkedéseket határozzanak meg, feltéve, hogy azok összhangban vannak az uniós joggal. Ezért az, hogy a 2004/48/EK irányelv nem kötelezi a tagállamokat arra, hogy „büntető jellegű" kártérítést írjanak elő, nem akadályozhatja meg ilyen intézkedés nemzeti szintű bevezetését.

(27) A 608/2013/EU rendelet a jelenleg felülvizsgálat alatt álló 952/2013/EU rendeletben meghatározott általános szabályokkal együtt lehetővé teszi a vámhatóságok számára, hogy a feltehetően szellemitulajdon-jogokat sértő árukat visszatartsák vagy lefoglalják. A 2004/48/EK irányelv lehetővé teszi az áruk más illetékes hatóságok általi lefoglalását mint a bizonyítékok biztosítását szolgáló intézkedést, és a bíróság elrendelheti ezen áruk megsemmisítését érdemi határozat alapján. A vámhatóságok által lefoglalt áruk esetében, ha az áruk birtokosa vitatja a megsemmisítést, és a jogosult bírósági eljárást indít, az árukat a teljes eljárás során raktáron kell tartani. Az érdekelt felekkel folytatott konzultáció során a jogosultak kifejezték aggályaikat a vámhatóságok és más illetékes hatóságok által lefoglalt vagy visszatartott áruk tárolásának és megsemmisítésének a költségeivel kapcsolatban. Ezek a költségek nem korlátozódnak a tárolásra és a megsemmisítésre, hanem egyéb kapcsolódó költségeket is magukban foglalnak, például kezelési, ellenőrzési és szállítási költségeket. Előfordul, hogy ezeket a költségeket a jogosultak túl magasnak tartják, és ezért esetleg úgy döntenek, hogy nem érvényesítik szellemitulajdon-jogaikat ([27]).

(28) A szellemitulajdon-jogokat sértő áruk megsemmisítésének egyik fontos aspektusa a megsemmisítés környezeti költségeihez kapcsolódik. Fontos, hogy a szellemitulajdon-jogokat sértő áruk tárolása és megsemmisítése ne veszélyeztesse az emberi egészséget, és ne károsítsa a környezetet. A szellemitulajdon-jogokat sértő áruk környezetvédelmi szempontból biztonságos ártalmatlanítása továbbra is kiemelt helyen szerepel a Szellemi Tulajdon Világszervezetének napirendjén. Emellett a Vámigazgatások Világszervezete iránymutatásokat dolgozott ki a szellemitulajdon-jogokat sértő lefoglalt áruk környezetbarát ártalmatlanítására vonatkozóan. Az EU-ban a vámhatóságok által lefoglalt, szellemitulajdon-jogokat sértő áruk újrafeldolgozására vagy ártalmatlanítására a vámhatóságok döntése és a kapcsolódó vámalakiságok elvégzése függvényében kerül sor. Ehhez a jogosult beleegyezésére is szükség van. Az érdekelt feleknek minden tőlük telhetőt meg kell tenniük a szellemitulajdon-jogokat sértő áruk környezetvédelmi szempontból biztonságos és megfelelő ártalmatlanításának biztosítása érdekében.

(29) A szellemitulajdon-jogokat sértő tevékenységek jövedelmező üzletnek számítanak a szellemi tulajdonhoz köthető nagy érték miatt, továbbá azért, mert viszonylag alacsony a kockázat szintje a felderítés és a jogérvényesítés valószínűségét illetően. Ez azt eredményezheti, hogy a bűnszervezetek más bűncselekmények – például pénzmosás, adókijátszás, emberkereskedelem és kényszermunka – mellett folytatnak szellemitulajdon-jogokat sértő tevékenységeket is.

(30) A Bíróság a C-655/21. sz. ügyben kimondta ([28]), hogy amennyiben a tagállamok a Kereskedelmi Világszervezet szellemitulajdon-jogok kereskedelmi vonatkozásairól szóló megállapodásából (TRIPS-megállapodás) eredő kötelezettségeiket hajtják végre, ideértve az e megállapodás 61. cikkében előírt kötelezettségeket is, úgy kell őket tekinteni, mint amelyek a Charta 51. cikkének (1) bekezdése értelmében az uniós jogot hajtják végre. A tagállamok között különbségek vannak a TRIPS-megállapodás 61. cikke szerinti, szándékos védjegyhamisítás vagy üzletszerű szerzői jogi kalózkodás esetén alkalmazott büntetőjogi szankciók tekintetében. A szabadságvesztés maximális időtartama eltérő az EU-ban az ilyen bűncselekmények legsúlyosabb formái, vagyis a 2008/841/IB tanácsi kerethatározat ([29]) 1. cikkében foglalt meghatározás szerinti bűnszervezetek által elkövetett bűncselekmények esetében. A Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat, hogy a hatékony végrehajtás biztosítása és az arányosság elvének tiszteletben tartása érdekében értékeljék újra, hogy az ilyen bűncselekmények esetére a nemzeti jogukban rendelkezésre álló büntetőjogi szankciók elegendőek-e a hasonló súlyú bűncselekmények esetén alkalmazott szankciók szintjével összhangban álló elrettentéshez, figyelembe véve az Európai Unió Bíróságának ítélkezési gyakorlatát, ideértve a C-655/21. sz. ügyet. Felkéri továbbá a tagállamokat annak értékelésére, hogy az ilyen bűncselekményekre vonatkozó büntetőjogi szankciók kellőképpen megfelelnek-e az okozott kárnak, biztosítva ugyanakkor az alkalmazandó uniós és nemzetközi jogi szabályoknak való megfelelést, többek között az összes érintett fél alapvető jogainak védelme tekintetében.

([27]) EUIPO (2023): Lefoglalt hamisított áruk tárolása és megsemmisítése az EU-ban.

([28]) A Bíróság (negyedik tanács) 2023. október 19-i ítélete, G. ST. T., C-655/21, ECLI:EU:C:2023:356.

([29]) A Tanács 2008/841/IB kerethatározata (2008. október 24.) a szervezett bűnözés elleni küzdelemről (HL L 300., 2008.11.11., 42. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_framw/2008/841/oj).

(31) Egyes tagállamok továbbá nem rendelkeznek a szellemitulajdon-jogokkal kapcsolatos bűncselekményekkel foglalkozó, bűnüldözési vagy ügyészségi szakosodott egységekkel. Ez akadályozza a hatékony, határokon átnyúló együttműködést a végrehajtás terén, és megnehezíti az illetékes hatóságok számára az ismeretek megőrzését. A titkos nyomozati eszközök alkalmazása (pl. telefonon és adatkifürkészéssel, valamint fedett műveletek során) – az alkalmazandó uniós szabályoknak és a nemzetközi jognak való megfelelés biztosítása mellett, többek között az összes érintett fél alapvető jogainak védelme tekintetében is – hatékonyabbá teheti a bűnszervezetek által elkövetett bűncselekményekkel szembeni, határokon átnyúló nyomozásokat. Hasonlóképpen nagy jelentőséggel bírnak a pénzügyi nyomozások – ideértve az online hirdetési gyakorlatokkal és a kriptovaluták ([30]) használatával kapcsolatos vizsgálatokat –, valamint az illetékes nyomozóegységek és ügyészek megfelelő szakosodása. A tagállamok megfelelő nyomozóegységeinek szakosodása megkönnyítené a rendőrség, a vámhatóságok és az ügyészek uniós szintű fókuszcsoportjainak létrehozását a Bűnüldözési Együttműködés Európai Uniós Ügynökségével (Europol), az Európai Csalás Elleni Hivatallal (OLAF) és az Eurojusttal együttműködve. Ezért határozottan ösztönözni kell a megfelelő erőforrásokkal rendelkező szakosodott nyomozóegységek alkalmazását, biztosítva ugyanakkor az uniós és a nemzetközi jog alkalmazandó szabályainak betartását, többek között az összes érintett fél alapvető jogainak védelme tekintetében.

(32) A kialakulóban lévő és gyorsan fejlődő technológiák kihívásokat jelenthetnek, és új lehetőségeket teremthetnek a szellemitulajdon-jogok érvényesítésére. Az MI-rendszerek, például az automatizált tartalomfelismerő rendszerek és a gépi tanulási algoritmusok felhasználhatók a hamisított vagy kalóztermékek, illetve az ilyen termékek promóciójához vagy terjesztéséhez kapcsolódó mintázatok felismerésére, és bennük rejlik az a lehetőség, hogy kulcsfontosságú technológiákká váljanak a szellemitulajdon-jogokat sértő tevékenységek elleni küzdelem során. A Bizottság arra ösztönzi a gazdasági szereplőket, hogy körültekintően használják az MI-rendszereket, és kerüljék a nyilvánosságra nem hozott bizalmas információk, know-how vagy üzleti titkok bemenetként való megadását a rendszerben, mivel ez esetleg megakadályozhatja őket abban, hogy egy későbbi szakaszban szellemi tulajdonra irányuló védelmet szerezzenek az ilyen információk tekintetében. A mesterséges intelligenciával kapcsolatos kihívások és lehetőségek kezelése nehézséget jelenthet, különösen a kkv-k számára. A Bizottság ezért arra ösztönzi a tagállamokat és az ágazati érdekelt feleket, hogy vegyenek részt egy olyan átfogó ellenőrzőlista kidolgozásában, amely értékes információkkal, iránymutatásokkal és gyakorlati stratégiákkal látja el a kkv-kat, előmozdítja az innovációt, védi a szellemi tulajdont, és biztosítja az MI-technológiák felelősségteljes bevezetését az uniós üzleti környezetben.

(33) A hamisítás és a kalózkodás elleni technológiák piaca összetett, és gyorsan változik. A jogosultak kihívásokkal szembesülhetnek e piac irányítása és a megfelelő műszaki megoldások vagy technológiaszolgáltatók megtalálása során. Mindazonáltal az olyan erőforrások, mint az EUIPO hamisítás és kalózkodás elleni technológiai útmutatója, támogathatják a hamisítás elleni technológiákat használni kívánó jogosultakat. A megosztott főkönyvi technológia (ideértve, de nem kizárólagosan a blokklánc-alapú technológiákat) alkalmas az ellátási lánc nyomonkövethetőségének és átláthatóságának növelésére a digitális termékútlevéllel párhuzamosan ([31]), ami segíthet a szellemitulajdon-jogokat sértő tevékenységek azonosításában és megszüntetésében. Az áruk ellátási láncának a blokkláncon rögzített tokenizált nyilvántartásai megváltoztathatatlanok és átláthatóak, dokumentálják a termékekkel végzett összes tranzakciót és a termékek mozgását, és a nemzeti eljárásjoggal összhangban bizonyítékként benyújthatók.

(34) Az európai blokklánc-szolgáltatási infrastruktúra (EBSI) a blokklánc-alapú szolgáltatási infrastruktúrát működtető összekapcsolt csomópontok nyilvános, egyenrangú résztvevők együttműködésén alapuló (peer-to-peer) hálózatából áll. Az EBSI kialakítása ismétlődő jellegű, vagyis néhány konkrét felhasználási esetre (alkalmazásra) összpontosít, amelyek idővel bővülnek. Idővel magánvállalatok és -szervezetek is csatlakozhatnak majd az EBSI-hez, és szolgáltatásként használhatják azt.

(35) Az EUIPO európai termék- és logisztikai szolgáltatási hitelesítője (European Product and Logistic Service Authenticator – EBSI-ELSA) egy olyan blokklánc-alapú rendszerhez szolgáló kísérleti program, amely összekapcsolná az összes érdekelt felet és azok rendszereit a termék eredetiségének biztosítása érdekében a teljes ellátási lánc mentén és azon túl is. Amikor az árukat összekötik a blokathon-infrastruktúrával, digitális iker jön létre, amely tárolja az azok eredetiségét igazoló információkat. Ez lehetővé teszi az érdekelt felek számára az áru átadását annak virtuális megfelelőjével együtt, amelyet a márkatulajdonos megváltoztathatatlan digitális aláírással lát el. A rendszer lehetővé teszi továbbá digitális információk megosztását a logisztikai láncban részt vevő felekkel, ideértve a közvetítőket és az illetékes hatóságokat.

([30]) Bármilyen, digitálisan vagy virtuálisan létező pénznem, amelynek esetében kriptográfia alkalmazásával teszik biztonságossá a tranzakciókat.

([31]) COM(2022) 140 final, 2022.3.30., A Bizottság közleménye a fenntartható termékek normává tételéről.

(36) *A web 4.0-ról és a virtuális világokról szóló* közelmúltbeli *közlemény* ([32]) felvázolja az EU stratégiáját a web 4.0-ra vonatkozóan, amely egy olyan világ felé vezető úttörő technológiai átmenet, amelynek minden alkotóeleme zökkenőmentesen összekapcsolódik. A virtuális világok fejlődésének előrehaladtával várhatóan új kihívások jelennek majd meg a szellemitulajdon-jogok érvényesítése és a feltételezett jogsértők azonosítása terén, például a nem helyettesíthető tokenhez (NFT) kapcsolódó szellemitulajdon-jogok érvényesítése terén. Ezek a kihívások további nyomon követést és az érdekelt felek közötti párbeszédet tesznek szükségessé.

(37) Az NFT olyan digitális eszköz, amely egy adott digitális elem vagy tartalom egyediségét és eredetiségét jeleníti meg blokklánc-technológia alkalmazásával. Minden NFT egyedi kriptográfiai azonosítóval rendelkezik, amely megkülönbözteti azt a többitől, és egyedivé és ellenőrizhetővé teszi. Az NFT-k többek között lehetővé tehetik a szerzők számára, hogy tokenizálják és értékesítsék (digitális vagy fizikai) alkotásaikat, miközben bizonyítékot szolgáltatnak a vevők számára a termék egyediségéről, valamint arról, hogy képesek ezeket az eszközöket online platformokon biztonságos és decentralizált módon forgalmazni vagy bemutatni. Az NFT tulajdonjoga azonban nem jelent tulajdonjogot a benne található vagy hivatkozott mögöttes eszköz felett. Míg az NFT birtoklása általában kizárólagos jogokat biztosít a tulajdonos számára maga az NFT felett (ezáltal jogot biztosítva az eszköz tokenizált megjelenítésének az átruházására, értékesítésére vagy megjelenítésére), nem feltétlenül keletkeztet jogokat az eredeti fizikai vagy digitális eszköz tekintetében, mivel ezek továbbra is különálló jogi fogalmak maradnak.

(38) 2021. január 1-jén a Bizottság és az EUIPO elindította a kkv-alapot ([33]), amely pénzügyi támogatást nyújt a Covid19 és Oroszország Ukrajna elleni agressziós háborúja által érintett kkv-k számára azzal a céllal, hogy segítse a kkv-kat szellemitulajdon-portfólióik kezelésében. 2024-ben a kkv-k számára a szellemitulajdon-jogaik érvényesítéséhez nyújtott további támogatás érdekében a kkv-alap megtéríti a nemzeti szellemitulajdonjog-védelmi hivatal által kijelölt, szellemitulajdon-jogokra irányuló előzetes diagnosztikai szolgáltatást (IP Scan) végző jogérvényesítési szakértő ([34]) által nyújtott előzetes tanácsadás költségeit is (IP Scan jogérvényesítési dokumentum). Ez a tanács vagy iránymutatás tartalmazza a javasolt intézkedéseket a szellemitulajdon-jogok fennálló megsértésének rendezése, valamint az esetleges jövőbeni jogsértések megelőzése érdekében. Az IP Scan jogérvényesítési dokumentum nem foglal magában hivatalos jogérvényesítési tevékenységeket, mint például a jogsértés abbahagyására irányuló felszólító levelek megszövegezése vagy kereset iránti kérelmek benyújtása. Ezzel a kiegészítő eszközzel a kkv-k tanácsot vagy iránymutatást kapnak az alábbi helyzetekben: i. ha egy kkv tudomást szerez szellemitulajdon-jogának harmadik fél általi megsértéséről; ii. ha fennáll annak a kockázata, hogy egy kkv-t valamely harmadik fél megvádol a harmadik fél szellemi tulajdont képviselő eszközeivel kapcsolatban elkövetett jogsértéssel; vagy iii. ha a kkv-nak megelőző intézkedéseket kell hoznia a szellemitulajdon-jogok érvényesítésével kapcsolatban.

(39) A világgazdaság fokozódó digitalizálódásával megnőtt a nem nyilvános know-how és üzleti információk (üzleti titkok) kibertámadások révén történő jogosulatlan megszerzésének, felhasználásának és felfedésének a kockázata. Az ilyen kibertámadások között megemlíthető olyan üzleti titkok megszerzésére irányuló gazdasági tevékenység folytatása, amelyek a későbbiekben jogosultak lehetnek szellemitulajdon-jogi védelemre. A kkv-k a kiberbiztonsággal kapcsolatos tájékozatlanságuk és a kiberbiztonsági intézkedéseik elégtelensége okán jobban ki vannak téve a kibertámadásoknak, mint a nagyobb vállalatok. A kibertámadások emellett súlyos gazdasági károkat okoznak a kkv-knak, és aláássák azok általános versenyképességét. A szellemi tulajdonra vonatkozó 2020. évi cselekvési tervben bejelentetteknek megfelelően a Bizottság tájékoztató eszköztárat készít a kkv-k számára, hogy segítse őket az üzleti titkokkal szemben elkövetett kibertámadások megelőzésében, illetve az azokra való reagálásban.

(40) Az európai polgárok többsége azt állítja, hogy tisztában van a szellemitulajdon-jogok fogalmának jelentésével, és még nagyobb többségük (93 %) fontosnak tartja a szellemitulajdon-jogok védelmét. Az európai polgárok körében továbbá széles körben ismertek a hamisítás negatív hatásai, és az európaiak nagy többsége (körülbelül 80 %-a) úgy véli, hogy a szellemitulajdon-jogokat sértő tevékenységek: i. támogatják az etikátlan magatartást és a bűnszervezeteket; ii. hatással vannak a vállalkozásokra, és veszélyeztetik a munkahelyeket; valamint iii. veszélyt jelentenek az egészségre, a biztonságra és a környezetre. Ennek ellenére az európaiak több mint egynegyede (15–24 éves kor között) szándékosan vásárolt már legalább egy hamisított terméket az interneten ([35]), ami azt jelzi, hogy célzott intézkedésekre van szükség e tendencia visszaszorítása, valamint a hamisított termékek megvásárlásával felmerülő egészségügyi és biztonsági kockázatokkal kapcsolatos adatgyűjtés és tudatosság további fokozása érdekében. Ezzel összefüggésben az EUIPO a tagállamok oktatásügyi minisztériumainak szakértőiből és a nemzeti szellemitulajdonjog-védelmi hivatalok képviselőiből álló hálózatot hozott létre azzal a céllal, hogy összehozza az érintett döntéshozókat, és közös megközelítést alakítson ki a szellemi tulajdonnal kapcsolatban az oktatás terén. A hálózat egyik leglátványosabb eredménye az „Ideas Powered @ School” projekt, amely a szellemi tulajdonnal kapcsolatos oktatási és képzési anyagokat állít elő és gyűjt.

([32]) A Bizottság közleménye: A web 4.0-ról és a virtuális világokról szóló uniós kezdeményezés: kezdeti versenyelőny a következő technológiai átmenetben, 2023. július 11., COM(2023) 442.

([33]) A C(2023) 1119 bizottsági végrehajtási határozat II. melléklete – A vállalkozások, különösen a kkv-k versenyképességének javítása és piacra jutásuk támogatása.

([34]) A szellemitulajdon-jogokra irányuló előzetes diagnosztikai szolgáltatást (IP Scan) végző jogérvényesítési szakértők a tagállamok szellemitulajdonjog-védelmi hivatalai által kijelölt szakértők, akik előzetesen tanácsot nyújtanak a kkv-knak arról, hogy miként érvényesíthetik szellemitulajdon-jogaikat a szellemitulajdon-jogok megsértése esetén, illetve hogyan kerülhetik el mások szellemitulajdon-jogainak a megsértését.

([35]) EUIPO: European citizens and intellectual property: Perception, awareness, and behaviour [Az Európai polgárok és a szellemi tulajdon: Megítélés, tudatosság és magatartás] (2023).

(41) Ahhoz, hogy az illetékes hatóságok, például a vámhatóságok, a rendőrség és az ügyészség hatékonyan és eredményesen működjenek, rendelkezniük kell a szellemitulajdon-jogok védelmével és érvényesítésével kapcsolatos szükséges mélyreható ismeretekkel, és mindig naprakésznek kell lenniük az e területen tapasztalható legújabb tendenciákkal és technológiai fejlődéssel kapcsolatban. E tekintetben az EUIPO és az Európai Unió Bűnüldözési Képzési Ügynöksége (CEPOL) már létrehozta a szellemitulajdon-jogokkal foglalkozó virtuális képzési központot a vámhatóságok, a rendőri hatóságok, az ügyészségek és a piacfelügyeleti hatóságok számára. Az EUIPO és a CEPOL testre szabott képzési erőforrásokat és anyagokat is létrehozott e csoportok számára. Valamely tagállam kérésére továbbá az (EU) 2021/240 rendeletnek megfelelően technikai támogatás nyújtható az illetékes nemzeti hatóságoknak.

(42) Az elmúlt években fokozódott a hamisított gyógyszeripari termékek kereskedelme az EU-ban ([36]), és 2020-ban a gyógyszerek alkották az EU külső határain a hetedik leggyakrabban lefoglalt termékkategóriát. A hamisított gyógyszeripari termékeket emellett széles körben reklámozzák és kínálják online értékesítésre. Sok esetben ezek mérgező összetevőket, rossz minőségű összetevőket vagy nem megfelelő dózisú összetevőket tartalmaznak, ezért a 2001/83/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv ([37]) értelmében hamisított gyógyszereknek is minősülnek. A fogyasztókat segíteni kell a hamisított gyógyszeripari termékeket online értékesítő weboldalak azonosításában. Annak ellenére, hogy a 2001/83/EK irányelv 2011 óta egységes logóra vonatkozó szabályokat állapít meg, amelyek lehetővé teszik a fogyasztók számára a jogszerű online gyógyszertárak azonosítását, a fogyasztók tájékozottsága továbbra is nagyon alacsony szintű ezen a területen.

(43) A szellemitulajdon-jogok harmadik országokban történő védelméről és érvényesítéséről szóló bizottsági jelentés ([38]) célja, hogy tájékoztassa a jogosultakat, különösen a kkv-kat a szellemitulajdon-jogaikat érintő lehetséges kockázatokról, amikor bizonyos nem uniós országokban üzleti tevékenységeket folytatnak. Arra törekszik tehát, hogy lehetővé tegye számukra olyan üzleti stratégiák és műveletek kialakítását, amelyek védik immateriális eszközeik, például szellemi tulajdonuk értékét. A Bizottság szellemitulajdon-jogokkal foglalkozó kkv-segélyszolgálatokat hozott létre Kínában, Latin-Amerikában, Délkelet-Ázsiában, Indiában és Afrikában, hogy támogassa azokat az uniós vállalatokat, amelyek szeretnék megvédeni és érvényesíteni szellemitulajdon-jogaikat ezekben a régiókban. Ezek a szolgálatok segítik az uniós gazdasági szereplőket abban, hogy megismerjék a jogi környezetet, mielőtt üzleti tevékenységbe fognak ezekben a régiókban.

(44) A Bizottság termékhamisítási és szellemitulajdonjog-sértési figyelőlistája példákat tartalmaz azokra a bejelentett piacterekre vagy szolgáltatókra, amelyek üzemeltetői vagy tulajdonosai az EU-n kívül találhatók, és amelyek feltételezhetően hamisítást és kalózkodást folytatnak, támogatnak, illetve abból előnyt szereznek. E figyelőlista célja, hogy ösztönözze az üzemeltetőket és a tulajdonosokat, valamint az illetékes nemzeti hatóságokat és a kormányokat arra, hogy tegyék meg a szükséges lépéseket és intézkedéseket a szellemitulajdon-jogokat sértő áruk és szolgáltatások e piacokon való elérhetőségének a csökkentése érdekében. A figyelőlista célja továbbá, hogy felhívja a fogyasztók figyelmét a potenciálisan problémás piacterekről történő vásárlás környezeti, termékbiztonsági és egyéb kockázataira. A figyelőlista összeállítására az Europollal és az EUIPO-val együttműködve kerül sor, amelyek szakértelme – különösen a közösségi média és az online platformok terén – hozzájárul a harmadik országbeli online szolgáltatásokkal kapcsolatos kalózkodás és hamisítás tekintetében jelentkező tendenciák és kihívások, valamint a meghozott intézkedések mélyrehatóbb elemzéséhez.

(45) Az EU-n kívüli szabadkereskedelmi övezetek számának növekedése megkönnyítheti a feltételezhetően hamisított és kalózáruk értékesítését, mivel a szabadkereskedelmi övezetek: i. mentességet biztosítanak az adók és illetékek alól; ii. egyszerűbb közigazgatási eljárásokkal rendelkeznek; és iii. lehetővé teszik nyersanyagok, gépek, alkatrészek és berendezések vámmentes behozatalát. Egyes gazdasági szereplők kihasználhatják a szabadkereskedelmi övezetekben tapasztalt nem megfelelő felügyeletet, nem megfelelő ellenőrzéseket és az átláthatóság hiányát, és a szellemitulajdon-jogokat sértő tevékenységeket végeznek. A helyzet javítása érdekében a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (OECD) Tanácsa 2019-ben elfogadta az „*Ajánlás a tiltott kereskedelem elleni fellépésről: a*

([36]) EUIPO-OECD tanulmány a hamisított gyógyszeripari termékek kereskedelméről.

([37]) Az Európai Parlament és a Tanács 2001/83/EK irányelve (2001. november 6.) az emberi felhasználásra szánt gyógyszerek közösségi kódexéről (HL L 311., 2001.11.28., 67. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2001/83/oj?locale=hu).

([38]) SWD(2023) 153 final: Jelentés a szellemitulajdon-jogok harmadik országokban történő védelméről és érvényesítéséről.

szabadkereskedelmi övezetek átláthatóságának fokozása" című ajánlását. Az ajánlás egyik melléklete tartalmazza a tiszta szabadkereskedelmi övezetek magatartási kódexét, amely ajánlásokat tartalmaz a szabadkereskedelmi övezetek üzemeltetői számára arra vonatkozóan, hogy miként csökkenthető a tiltott áruk elérhetősége a szabadkereskedelmi övezetekben. A későbbiekben tanácsi határozattal jóváhagyták az OECD-ajánlást ([39]). Az EU-ban lévő jogosultaknak és fogyasztóknak egyaránt érdeke, hogy az EU-ban lévő szabadkereskedelmi övezetek üzemeltetői: i. betartsák a tiszta szabadkereskedelmi övezetek magatartási kódexét; ii. javítsák szabadkereskedelmi övezeteik átláthatóságát; és ezáltal iii. segítsenek csökkenteni a szellemitulajdon-jogokat feltételezhetően megsértő áruk szabadkereskedelmi övezeteikben való elérhetőségét.

(46) Alapvető fontosságú, hogy a tagállamok és az érdekelt felek megosszák egymással az ezen ajánlás nyomon követésére és végrehajtására vonatkozó releváns információkat. Az EUIPO-nak, amely központi szerepet játszik a hamisítás elleni küzdelemre és a szellemitulajdon-jogok hatékonyabb érvényesítésére irányuló uniós erőfeszítésekben, támogatnia kell ezen ajánlás terjesztését, végrehajtását és nyomon követését. Az EUIPO-t arra kell ösztönözni, hogy széles körű szakértelmével, valamint köz- és a magánszektorbeli képviselőinek hálózata révén segítse az információgyűjtést, a bevált gyakorlatok nyomon követését és a hálózatával való kapcsolattartást az összes érdekelt fél közötti, határokon átnyúló jogérvényesítési együttműködés fokozása érdekében. Tekintettel arra, hogy az alternatív vitarendezési eljárás egyszerű, gyors és alacsony költségű peren kívüli megoldást kínál a szellemi tulajdonnal kapcsolatos vitákra, ki kell terjeszteni és ösztönözni kell annak alkalmazását. Az EUIPO Közvetítő Központja hatékonyan láthatná el ezeket a feladatokat.

(47) A természetes személyeket megillető, a személyes adatok kezelése és a személyek szabad mozgása tekintetében történő védelemhez való alapvető jog tiszteletben tartásának biztosítása érdekében az ezen ajánlás érvényre juttatása céljából hozott intézkedésekkel összefüggésben végzett személyesadat-kezelés során maradéktalanul be kell tartani az adatvédelmi szabályokat, különösen az (EU) 2016/679 európai parlamenti és tanácsi rendeletet ([40]) és az (EU) 2016/680 európai parlamenti és tanácsi irányelvet ([41]), és az illetékes felügyeleti hatóságoknak figyelemmel kell ezt kísérniük.

(48) Ez az ajánlás támogatja az alapvető emberi jogokat, és betartja a Chartában elismert alapelveket. Ez az ajánlás különösen a Charta 8., 11., 16., 17., 47. és 49. cikkének való teljeskörű megfelelést szorgalmazza.

(49) Az ezen ajánlás, az (EU) 2022/2065 rendelet és az (EU) 2023/1018 ajánlás egymást kiegészítő jellege miatt ezen ajánlás hatásait az EUIPO megállapításainak kellő figyelembevételével értékelni kell legkésőbb ezen ajánlás elfogadásától számított három éven belül,

ELFOGADTA EZT AZ AJÁNLÁST:

1. FEJEZET

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

CÉL

1. Ez az ajánlás arra ösztönzi a tagállamokat, így az illetékes nemzeti hatóságokat, a jogosultakat és más gazdasági szereplőket, köztük a közvetítő szolgáltatókat, hogy ezzel az ajánlással összhangban hozzanak hatékony, megfelelő és arányos intézkedéseket a szellemitulajdon-jogokat sértő tevékenységek leküzdése érdekében az online és offline környezetben egyaránt. Az ezen ajánlás keretében javasolt bármely intézkedés végrehajtása során a tagállamoknak biztosítaniuk kell az uniós jog, különösen pedig a Charta 52. cikke szerinti jogok és kötelezettségek tiszteletben tartását.

([39]) COM(2019) 294 final.

([40]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/679 rendelete (2016. április 27.) a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (általános adatvédelmi rendelet) (HL L 119., 2016.5.4., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj?locale=hu).

([41]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/680 irányelve (2016. április 27) a személyes adatoknak az illetékes hatóságok által a bűncselekmények megelőzése, nyomozása, felderítése, a vádeljárás lefolytatása vagy büntetőjogi szankciók végrehajtása céljából végzett kezelése tekintetében a természetes személyek védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 2008/977/IB tanácsi kerethatározat hatályon kívül helyezéséről (HL L 119., 2016.5.4., 89. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2016/680/oj?locale=hu).

2. Ez az ajánlás felhívja a figyelmet a tagállamoknak, a jogosultaknak, a közvetítő szolgáltatóknak és e szolgáltatások igénybe vevőinek az uniós jog, különösen a 98/44/EK ([42]), a 98/71/EK ([43]), a 2000/31/EK ([44]), a 2001/29/EK, a 2002/58/EK ([45]), a 2004/48/EK, az (EU) 2015/2436 ([46]) és az (EU) 2019/790 irányelv ([47]), valamint az 1610/96/EK ([48]), a 469/2009/EK ([49]), a 608/2013/EU, az (EU) 2017/1001 ([50]) és az (EU) 2022/2065 európai parlamenti és tanácsi rendelet szerinti kötelezettségeire.

3. Ez az ajánlás nem javasol az uniós jog kötelező erejű rendelkezéseinek hatálya alá tartozó intézkedéseket, és nem is törekszik e kötelező erejű rendelkezések értelmezésére. Amennyiben úgy tűnik, hogy ellentmondás vagy átfedés van egy ajánlás és az uniós jog bármely kötelező erejű rendelkezése között, az uniós jog kötelező erejű rendelkezése alkalmazandó.

4. Az ajánlás nem vonatkozik a jogszerű kereskedelemre, ideértve a következőket:

   a) amikor az (EU) 2015/2436 irányelv 15. cikke, az (EU) 2017/1001 rendelet 15. cikke, a 98/71/EK irányelv 15. cikke, a 6/2002/EK rendelet 21. cikke, a 2001/29/EK irányelv, az (EU) 2019/790 irányelv és a 2004/48/EK irányelv értelmében vett vonatkozó jogok kimerültek;

   b) tartalom bármely jogszerű felhasználása, például szerzői jogi védelem alatt álló tartalom korlátozások és kivételek mellett történő felhasználása.

FOGALOMMEGHATÁROZÁSOK

5. Ezen ajánlás alkalmazásában:

   a) „szellemitulajdon-jogokat sértő tevékenységek”: védjegyhez, szabadalomhoz vagy földrajzi árujelzőhöz fűződő jogot sértő cselekmény által érintett hamisított áruk, valamint formatervezésiminta-oltalomból eredő jogot vagy szerzői jogot sértő cselekmény által érintett kalózáruk vagy tartalmak gyártása, promóciója, értékesítése vagy forgalmazása, beleértve az ezekhez kapcsolódó szolgáltatásokat is, amennyiben ezek üzletszerűen elkövetett cselekmények, amelyeket közvetlen vagy közvetett gazdasági vagy kereskedelmi előny céljából követnek el;

   b) „gazdasági szereplők”: gyártók, meghatalmazott képviselők, importőrök, forgalmazók, teljesítési szolgáltatók vagy bármely más természetes vagy jogi személy, beleértve a jogosultakat és a közvetítő szolgáltatókat is;

([42]) Az Európai Parlament és a Tanács 98/44/EK irányelve (1998. július 6.) a biotechnológiai találmányok jogi oltalmáról (HL L 213., 1998.7.30., 13. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1998/44/oj?locale=hu).

([43]) Az Európai Parlament és a Tanács 98/71/EK irányelve (1998. október 13.) a formatervezési minták oltalmáról (HL L 289., 1998.10.28., 28. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1998/71/oj?locale=hu).

([44]) Az Európai Parlament és a Tanács 2000/31/EK irányelve (2000. június 8.) a belső piacon az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások, különösen az elektronikus kereskedelem, egyes jogi vonatkozásairól (Elektronikus kereskedelemről szóló irányelv) (HL L 178., 2000.7.17., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2000/31/oj?locale=hu).

([45]) Az Európai Parlament és a Tanács 2002/58/EK irányelve (2002. július 12.) az elektronikus hírközlési ágazatban a személyes adatok kezeléséről, feldolgozásáról és a magánélet védelméről (Elektronikus hírközlési adatvédelmi irányelv) (HL L 201., 2002.7.31., 37. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2002/58/oj?locale=hu).

([46]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2015/2436 irányelve (2015. december 16.) a védjegyekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről (átdolgozás) (HL L 336., 2015.12.23., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2015/2436/oj).

([47]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/790 irányelve (2019. április 17.) a digitális egységes piacon a szerzői és szomszédos jogokról, valamint a 96/9/EK és a 2001/29/EK irányelv módosításáról (HL L 130., 2019.5.17., 92. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/790/oj?locale=hu).

([48]) Az Európai Parlament és a Tanács 1610/96/EK rendelete (1996. július 23.) a növényvédő szerek kiegészítő oltalmi tanúsítványának bevezetéséről (HL L 198., 1996.8.8., 30. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1996/1610/oj).

([49]) Az Európai Parlament és a Tanács 469/2009/EK rendelete (2009. május 6.) a gyógyszerek kiegészítő oltalmi tanúsítványáról (kodifikált változat) (HL L 152., 2009.6.16., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2009/469/oj?locale=hu).

([50]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2017/1001 rendelete (2017. június 14.) az európai uniós védjegyről (kodifikált szöveg) (HL L 154., 2017.6.16., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1001/oj?locale=hu).

c) „közvetítő szolgáltatók”: gazdasági szereplő, amely olyan – adott esetben szállítási és logisztikai szolgáltatók, pénzforgalmi szolgáltatók, közösségimédia-szolgáltatók és doménnév-szolgáltatók által nyújtott szolgáltatásokat magában foglaló – szolgáltatást nyújt, amelyet egy vagy több, vele nem feltétlenül konkrét, például szerződéses kapcsolatban álló személy felhasználhat szellemitulajdon-jogokat sértő tevékenységek céljára ([51]);;

d) „közösségimédia-szolgáltató”: olyan közvetítő szolgáltató, amely lehetővé teszi a felhasználók számára online tartalmak, információk vagy kommunikáció létrehozását, megosztását vagy azokkal való interakciót;

e) „szállítási és logisztikai szolgáltató”: olyan közvetítő, amely megszervezi és/vagy végzi az áruk szállítását a származási helyről – pl. a feladótól – a rendeltetési pontig – pl. a címzettig –, hajóval, uszállyal, közúti, vasúti vagy légi fuvarozással vagy más szállítóeszközzel;

f) „illetékes hatóságok”: nemzeti és uniós szinten a szellemitulajdon-jogok kivizsgálásával és/vagy érvényesítésével kapcsolatos hatáskörrel rendelkező hatóságok.

2. FEJEZET

AZ EGYÜTTMŰKÖDÉS, A KOORDINÁCIÓ ÉS AZ INFORMÁCIÓMEGOSZTÁS ELŐMOZDÍTÁSA AZ INNOVÁCIÓ ÉS A BERUHÁZÁSOK VÉDELME ÉRDEKÉBEN

Az együttműködés előmozdítása önkéntes eszközök révén

6. A Bizottság arra ösztönzi a jogosultakat és a közvetítő szolgáltatókat, hogy:

a) vegyenek részt uniós vagy nemzeti szintű önkéntes együttműködési eszközökben, mint például a hamisításról szóló egyetértési megállapodás és a hirdetésről szóló egyetértési megállapodás;

b) vegyenek részt a hamisításról szóló egyetértési megállapodás és a reklámozásról szóló egyetértési megállapodás korszerűsítésére irányuló folyamatban, és tartsák be a korszerűsített egyetértési megállapodásokat.

7. A Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat, hogy mozdítsák elő a gazdasági szereplők, így például a közvetítő szolgáltatók, köztük pedig az online piacterek, a szállítási és logisztikai szolgáltatók, a pénzforgalmi szolgáltatók, a közösségimédia-szolgáltatók, a doménnév-szolgáltatók és az online hirdetési ágazat érdekelt felei részvételét ezekben az önkéntes együttműködési eszközökben, valamint a hamisításról szóló egyetértési megállapodás és a reklámozásról szóló egyetértési megállapodás korszerűsítésében, ideértve azoknak az (EU) 2022/2065 rendelet 45. és 46. cikke szerinti magatartási kódexekké való lehetséges átalakítását.

A hamisításról szóló egyetértési megállapodás aláírói „megbízható bejelentőkként” betöltött szerepének megerősítése

8. A hamisításról szóló egyetértési megállapodást aláíró jogosultakat és képviselőiket arra ösztönözzük, hogy nyújtsanak be megbízható bejelentői státusz iránti kérelmet annak érdekében, hogy az (EU) 2022/2065 rendeletben meghatározott különleges elbánásban részesüljenek a megbízható bejelentők által tett bejelentések tekintetében, amennyiben megfelelnek az (EU) 2022/2065 rendelet 22. cikkének (2) bekezdésében meghatározott követelményeknek.

Szállítási és logisztikai szolgáltatók: A szolgáltatásaikkal szellemitulajdon-jogokat sértő tevékenységek céljából való visszaélés megakadályozása

9. A szolgáltatásaikkal szellemitulajdon-jogokat sértő tevékenységek céljából – akár az EU-ba belépő áruk, akár az EU-n belüli kereskedelem tekintetében – elkövetett visszaélések megakadályozása érdekében a feladóval vagy a címzettel közvetlen szerződéses kapcsolatban álló szállítási és logisztikai szolgáltatókat arra ösztönözzük, hogy alkalmazzák a következő bevált gyakorlatokat az uniós joggal teljes összhangban, többek között a személyes adatok kezelése tekintetében:

a) feltételeikben egyértelműen tüntessék fel a következőket:

1. az alkalmazandó törvényekkel és rendeletekkel összhangban milyen feltételek mellett jogosultak szállítmány felnyitására és átvizsgálására annak megállapítása érdekében, hogy a szállítmány tartalmaz-e szellemitulajdon-jogokat sértő árukat;

([51]) Lásd: a Bíróság 2014. március 27-i ítélete, UPC Telekabel, C-314/12, ECLI:EU:C:2014:192, 32. és 35. pont; a Bíróság (harmadik tanács) 2011. november 24-i ítélete; valamint a Bíróság 2016. július 7-i ítélete, Tommy Hilfiger Licensing LLC és társai, C-494/15, ECLI:EU:C:2016:528, 23. pont.

2. az áruk címzettjének vagy tulajdonosának a vizsgálat eredményéről való tájékoztatására irányuló eljárást minden esetben, függetlenül attól, hogy találnak-e a szellemitulajdon-jogokat sértő árukra vonatkozó bizonyítékot;

3. a szállítmány címzettjének vagy tulajdonosának a rendelkezésére álló jogorvoslati és kártérítési eszközöket, amennyiben a szállítmányt felnyitják, és nincs a szellemitulajdon-jogokat sértő árukra vonatkozó bizonyíték.

b) vezessenek be a szállítmányokkal kapcsolatos adatok ellenőrzésére szolgáló rendszert azért, hogy az érkezést megelőzően megbízható adatokat küldjenek a vámhatóságoknak azok kérésére, hozzájárulva a szellemitulajdon-jogokat sértő tevékenységekkel kapcsolatos hatékony vámügyi kockázatértékeléshez. Ez az ellenőrzés – a megvalósíthatóság mértékéig – a következő elemeket foglalná magában:

(1) a megadott cégadatok ellenőrzése, amennyiben azok nyilvánosan hozzáférhetők és ingyenesek;

(2) a feladó és a címzett adatainak ellenőrzése azokkal a nyilvánosan hozzáférhető és ingyenes adatokkal összevetve, amelyek elősegítik az illegális áruk és az esetleges szellemitulajdonjog-sértések felderítését.

Pénzforgalmi szolgáltatók: A szolgáltatásukkal szellemitulajdon-jogokat sértő tevékenységek céljából való visszaélés megakadályozása

10. A szolgáltatásaikkal a szellemitulajdon-jogokat sértő tevékenységek céljából való visszaélések megakadályozása érdekében a pénzforgalmi szolgáltatókat ösztönözzük a következő bevált gyakorlatok alkalmazására:

a) feltételeikben egyértelműen tüntessék fel az eladókkal kötött szerződés felfüggesztésének vagy megszüntetésének indokaként a pénzforgalmi szolgáltatásaik szellemitulajdon-jogokat sértő tevékenységek céljára történő igénybevételével kapcsolatos megállapításokat, beleértve az illetékes hatóság megállapításait is;

b) hozzanak létre olyan bejelentési mechanizmusokat, amelyek lehetővé teszik a pénzforgalmi szolgáltatásaikat igénybe vevő jogosultak számára, hogy bejelentsék a szellemitulajdon-jogokat sértő tevékenységeket;

c) amennyiben műszakilag és gazdaságilag megvalósítható, vezessenek be olyan információs rendszert, amely lehetővé teszi a szellemitulajdon-jogokat sértő tevékenységeket folytató gazdasági szereplők azonosítását a különböző pénzforgalmi szolgáltatások között, amikor egy pénzforgalmi szolgáltató szellemitulajdon-jogokat sértő tevékenységek miatt szüntette meg szolgáltatásait az ilyen gazdasági szereplőkkel;

d) folytassanak információcserét más pénzforgalmi szolgáltatókkal a szellemitulajdon-jogokat sértő tevékenységek tendenciáiról, és vezessenek be konkrét intézkedéseket a szolgáltatásaikkal való ismételt visszaélésekkel szemben, különösen akkor, ha az illetékes hatóság megállapította, hogy szolgáltatásaikat felhasználták szellemitulajdon-jogokat sértő tevékenységek céljára.

11. A személyes adatok kezelését az uniós joggal teljes összhangban kell végezni. Ez az ajánlás nem eredményezhet olyan kötelezettséget a pénzforgalmi szolgáltatók számára, hogy rendszert vezessenek be a szolgáltatásaikon keresztül történő bármely vagy valamennyi kifizetés szűrése érdekében valamennyi ügyfelük tekintetében.

Közösségimédia-szolgáltatók: A szolgáltatásaikkal szellemitulajdon-jogokat sértő tevékenységek céljából való visszaélés megakadályozása

12. A szolgáltatásaikkal a szellemitulajdon-jogokat sértő tevékenységek céljából való visszaélések megakadályozása érdekében a közösségimédia-szolgáltatókat ösztönözzük a következő bevált gyakorlatok alkalmazására:

a) támogassák a jogosultakat, különösen a védjegytulajdonosokat és az illetékes hatóságokat a védjegyeik közösségi-médiafiók-nevekben – leginkább magánjellegű kommunikáció során vagy zárt csoportokban – történő jogellenes használata elleni küzdelemben, például úgy, hogy ellenőrzött fiókokat bocsátanak a védjegyjogosultak rendelkezésére;

b) vezessenek be megfelelő rendszereket azon természetes vagy jogi személyek azonosítása, majd az azonosítás alapján a velük szemben történő fellépés érdekében, melyek a szolgáltatásaikkal szellemitulajdon-jogokat sértő tevékenységek végzése céljából feltételezhetően visszaélést követnek el;

c) vezessenek be olyan politikákat, amelyek felhívják a közösségimédia-csoportok adminisztrátorai figyelmét a közösségimédia-felhasználók által magánjellegű kommunikáció során vagy zárt csoportokban végzett, szellemitulajdon-jogokat sértő tevékenységek kockázatára.

13. A személyes adatok kezelését az uniós joggal teljes összhangban kell végezni. Ez az ajánlás semmilyen módon nem érintheti a szolgáltatás jogszerű használatát, és nem vezethet ahhoz, hogy a közösségimédia-szolgáltatók olyan intézkedéseket hozzanak, amelyek érinthetik a szolgáltatásaikat használóknak a véleménynyilvánítás és a tájékozódás szabadságához való jogát.

Doménnév-szolgáltatók: A szellemitulajdon-jogok védelmének biztosítása a doménnévrendszerben

14. Az EU-ban letelepedett és/vagy az EU-ban szolgáltatásokat kínáló legfelső szintű doménnév-nyilvántartókat és doménnév-nyilvántartási szolgáltatásokat nyújtó szervezeteket ösztönözzük a következő bevált gyakorlatok alkalmazására:

    a) feltételeikben rögzítsék azt, hogy amennyiben az illetékes hatóság szellemitulajdon-jogot sértő tevékenységet állapít meg egy doménnévvel vagy annak használatával kapcsolatban, az a bejegyzés megszüntetéséhez és/vagy a doménnév delegálásának felfüggesztéséhez vagy törléséhez vezethet;

    b) a bejegyzési folyamat során biztosítsanak a bejegyzést igénylők számára a vonatkozó nyilvánosan elérhető és online kereshető szellemitulajdon-nyilvántartásokra mutató linkeket annak érdekében, hogy a bejegyzést igénylők ellenőrizhessék a doménnevet a bejegyzett szellemitulajdon-jogokkal való esetleges ütközések szempontjából. Ezzel kapcsolatban arra ösztönözzük az EU-ban letelepedett és/vagy az EU-ban szolgáltatásokat kínáló legfelső szintű doménnév-nyilvántartókat, hogy önkéntes megállapodások alapján működjenek együtt az EUIPO-val annak érdekében, hogy az igazgatásuk alá tartozó legfelső szintű doménnevek (TLD-k) vonatkozásában lemásolják az EUIPO és az EURid által az európai uniós védjegyek és a.eu TLD tekintetében jelenleg működtetett információs és riasztási rendszert, és terjesszék ki azt a lajstromozott földrajzi árujelzőkre is;

    c) biztosítsanak ellenőrzési eljárásokat a doménnév-nyilvántartási adatok tekintetében, például elektronikus azonosítási megoldások és/vagy nyilvánosan hozzáférhető nyilvántartások – pl. polgári és cégnyilvántartások – felhasználásával a bejegyzést igénylő személyazonosságának az adatvédelemhez való joggal teljes összhangban történő ellenőrzése céljából;

    d) tegyenek önkéntes intézkedéseket a meglévő doménnevek helytelen bejegyzési adatainak feltárása érdekében, és biztosítsanak észszerű időtartamot a bejegyzést igénylők számára az ilyen adatok helyesbítésére vagy kiegészítésére, amelyet követően értesítés küldhető a doménnevük delegálásának felfüggesztéséről.

15. A személyes adatnak minősülő doménnév-nyilvántartási adatokhoz való hozzáférés kérelmezésekor az EU-ban letelepedett és/vagy az EU-ban szolgáltatásokat kínáló legfelső szintű doménnév-nyilvántartókat és doménnév-nyilvántartási szolgáltatásokat nyújtó szervezeteket arra ösztönözzük, hogy jogolsult hozzáférés-igénylőként ismerjenek el minden olyan természetes vagy jogi személyt, aki vagy amely a 2004/48/EK irányelv szerinti tájékoztatáshoz való jogért folyamodik.

16. Tekintettel a mezőgazdasági földrajzi árujelzők rendszerének felülvizsgálatára, valamint a kézműves és ipari termékekre vonatkozó, 2025 decemberétől teljeskörűen alkalmazandó új földrajzi jelzések rendszerére ([52]), az EUIPO-t arra ösztönözzük, hogy a jelenlegi tájékoztatási és riasztási rendszert terjessze ki a földrajzi árujelzőkre is.

17. A bejegyzést igénylők számára biztosítani kell az általuk bejegyzett doménnév bármilyen felfüggesztésével vagy törlésével szembeni jogorvoslathoz való jogot.

18. A személyes adatok kezelését az uniós joggal teljes összhangban kell végezni.

A szellemitulajdon-jogok érvényesítéséért felelős egyedüli kapcsolattartó pontok kijelölése

19. Az illetékes hatóságokat, a jogosultakat és a közvetítő szolgáltatókat arra ösztönözzük, hogy jelöljenek ki a szellemitulajdon-jogok érvényesítéséért felelős kapcsolattartó pontot, és ezt egyértelműen jelezzék a honlapjukon és más releváns kommunikációs csatornákon. Továbbá arra ösztönözzük őket, hogy használják az IPEP-et a szellemitulajdon-jogok érvényesítésére kijelölt kapcsolattartó pontjuk megosztására.

([52]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2023/2411 rendelete (2023. október 18.) a kézműves és ipari termékek földrajzi jelzéseinek oltalmáról, valamint az (EU) 2017/1001 és az (EU) 2019/1753 rendelet módosításáról (HL L, 2023/2411, 2023.10.27., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2411/oj).

Az együttműködés és az információmegosztás megkönnyítését szolgáló meglévő eszközök előmozdítása

20. A Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat, hogy mozdítsák elő a jogosultak és az illetékes hatóságok közötti koordinációt, információmegosztást és kommunikációt megkönnyítő technikai eszközök használatát az alábbiak révén:

    a) ösztönözzék az IPEP használatát a biztonságos információmegosztás érdekében, többek között a jogosultak által az intézkedések iránti kérelem elektronikus úton, a gazdasági szereplők portálján keresztül történő benyújtásához, amely lehet az IPEP gazdasági szereplőknek szóló portálja a hamisítás és kalózkodás elleni rendszerhez (COPIS) ([53]), vagy a tagállamok által kifejlesztett nemzeti portálok egyike;

    b) ösztönözzék a piacfelügyeleti hatóságokat arra, hogy használják az ICSMS-t, továbbá az összes illetékes hatóságot arra, hogy használják az uniós Safety Gate biztonsági riasztórendszert az esetleges hamisított vagy kalóztermékek bejelentésére;

    c) ösztönözzék a nemzeti igazságszolgáltatási szerveket arra, hogy tanulmányozzák az EUIPO által létrehozott, szellemitulajdon-jogok érvényesítésével kapcsolatos kulcsfontosságú ítéletek gyűjteményét.

21. Amennyiben az érintett illetékes hatóságok, köztük a piacfelügyeleti hatóságok nem kellő mértékben használják ezeket az eszközöket, a tagállamokat arra ösztönözzük, hogy biztosítsák a fent említett eszközök fokozottabb használatához szükséges emberi és műszaki erőforrásokat.

22. A Bizottság arra ösztönzi az EUIPO-t, hogy szorgalmazza további partnerek – köztük közvetítők, például pénzforgalmi szolgáltatók – közötti új együttműködések kialakítását az IPEP-en megvalósuló információcserék során.

Az értéklánc valamennyi szereplője közötti hatékony információmegosztás előmozdítása

23. A Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat, hogy osszák meg az új hamisítási és kalózkodási tendenciákra, a lefoglalásokra és a kockázatértékelésekre vonatkozó adatokat, azoknak a weboldalaknak a listáit, amelyekkel kapcsolatban az illetékes hatóságok megállapították, hogy szellemitulajdon-jogokat sértő tevékenységeket végeztek (jogsértő weboldalak), valamint a szellemitulajdon-jogokat sértő tevékenységek kezelésére irányuló bevált gyakorlatokat, az uniós jogban előírtaknak megfelelően. Osszák meg ezeket a térségben működő uniós szervekkel, így az OLAF-fal, az Europollal, az EUIPO-val és a Bizottsággal, a lehető legnagyobb mértékben kihasználva a rendelkezésre álló jogi és technikai eszközöket.

24. A Bizottság arra ösztönzi a gazdasági szereplőket, hogy az uniós joggal összhangban osszák meg az információkat az illetékes hatóságokkal, többek között a szellemitulajdon-jogokat sértő tevékenységek eredetével és terjesztési csatornáival, valamint a feltételezett jogsértők taktikáival és magatartásával kapcsolatban. Továbbá arra ösztönözzük őket, hogy keressenek új lehetőségeket az olyan személyekre vonatkozó információk megosztására, akik ismételten részt vesznek szellemitulajdon-jogokat sértő tevékenységekben, online vagy offline.

25. A Bizottság arra ösztönzi az érintett illetékes hatóságokat, hogy – akár spontán módon, akár konkrét kérésre – nemzeti és uniós szinten osszák meg vagy cseréljék ki egymással a stratégiai vagy technikai információkat, elősegítve ezáltal azok kockázati elemzését, továbbá más hírszerzési információkat is a rendelkezésükre bocsátott eszközökön keresztül ([54]).

26. A Bizottság arra ösztönzi az érintett uniós szerveket és illetékes hatóságokat, hogy elemezzék annak lehetőségét, hogy kockázatelemzési és más hírszerzési rendszereiket nyilvánosan hozzáférhetővé és interoperábilissá tegyék annak érdekében, hogy lehetővé váljon a korábbi szellemitulajdon-jogsértésekkel és szellemi tulajdont érintő bűncselekményekkel való esetleges közös vonások felkutatása. E tekintetben a Bizottság arra ösztönzi az EUIPO-t, hogy a szellemitulajdon-jogok érvényesítésével és adatcserével foglalkozó technikai csoport munkája révén támogassa az adatgyűjtést, az adatkereséseket, valamint irányítópultok létrehozását és használatát.

([53]) A COPIS (hamisítás és kalózkodás elleni rendszer) a Bizottság által a 608/2013/EU rendelettel összhangban létrehozott uniós adatbázis, amely lehetővé teszi a vámhatóságok számára, hogy teljesítsék a rendeletből fakadó jogi kötelezettségeiket intézkedés iránti kérelmek és jogsértések nyilvántartásainak a feldolgozása, tárolása és kezelése révén, amely nyilvántartások releváns információkat tartalmaznak azokról az árukról, amelyek kiadását felfüggesztették, vagy amelyeket visszatartottak.

([54]) Pl. a szellemitulajdon-jogok határokon történő érvényesítéséről szóló 608/2013/EU rendelet szerinti COPIS; a tagállamok közigazgatási hatóságai közötti kölcsönös segítségnyújtásról, valamint a vám- és mezőgazdasági jogszabályok helyes alkalmazásának biztosítása érdekében e hatóságok és a Bizottság együttműködéséről szóló 515/97/EK rendelet szerinti váminformációs rendszer; az információs technológia vámügyi alkalmazásáról szóló 2009/917/IB tanácsi határozat szerinti váminformációs rendszer; a Bűnüldözési Együttműködés Európai Uniós Ügynökségéről (Europol) szóló (EU) 2016/794 rendelet szerinti Europol Információs Rendszer és adatelemzési portál stb.

27. Az EUIPO és az uniós végrehajtáshoz kapcsolódó különböző szervek – többek között az Europol, az OLAF, az Európai Unió Büntető Igazságügyi Együttműködési Ügynöksége (Eurojust), az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség (Frontex) és a CEPOL – közötti együttműködés keretében folytatni kell a szellemitulajdon-jogokat sértő tevékenységek elleni küzdelem támogatását és racionalizálását. Az EUIPO-nak elő kell segítenie és támogatnia kell a hálózat megerősítését. A szellemitulajdon-jogokat sértő tevékenységek által érintett valamennyi szereplő közötti információmegosztásnak összhangban kell lennie az uniós joggal, többek között a versenyszabályokkal, meg kell felelnie az Európai Unió működéséről szóló szerződés 101. cikkének a horizontális együttműködési megállapodásokra való alkalmazhatóságáról szóló iránymutatásokban meghatározott elveknek, nevezetesen az információcserére és a személyes adatok kezelésére, a magánélet tiszteletben tartásához és a vállalkozáshoz való jogra, valamint a hatékony jogorvoslathoz való jogra vonatkozó elveknek ([55]).

A piacfelügyeleti hatóságok fokozottabb bevonása a hamisítás elleni küzdelembe

28. A Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat, hogy ruházzák fel a piacfelügyeleti hatóságokat a szellemitulajdon-jogokat sértő tevékenységek vizsgálataik során történő nyomon követéséhez szükséges készségekkel és erőforrásokkal.

29. A Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat, hogy mozdítsák elő a piacfelügyeleti hatóságok és a szellemitulajdon-jogok érvényesítéséért felelős egyéb hatóságok közötti jobb koordinációt és együttműködést, különösen azáltal, hogy előírják a fokozott információmegosztást és a fokozott koordinációt a szellemitulajdon-jogokat sértő tevékenységek elleni küzdelemre irányuló intézkedések meghozatala során. A Bizottság arra ösztönzi az EUIPO-t, hogy – többek között információmegosztási eszközökre vonatkozó – képzések, valamint a hamisítványok felderítésére irányuló közös fellépések révén támogassa ezt az együttműködést, és gyűjtsön további bizonyítékokat a hamisított termékek által okozott egészségügyi és biztonsági kockázatokról.

3. FEJEZET

A SZELLEMITULAJDON-JOGOK ÉRVÉNYESÍTÉSÉRE IRÁNYULÓ ELJÁRÁSOK ELŐMOZDÍTÁSA

Alternatív vitarendezési eljárások támogatása

30. A nemzeti szellemitulajdonjog-védelmi hivatalokat – amikor közvetítést kínálnak – és más alternatív vitarendezési szolgáltatókat arra ösztönözzük, hogy nyújtsanak a lajstromozási és felszólalási eljárásoktól eltérő közvetítői szolgáltatásokat is a szellemitulajdon-jogokkal kapcsolatos jogvitákban.

31. Az EU-ban letelepedett és/vagy az EU-ban szolgáltatásokat kínáló legfelső szintű doménnév-nyilvántartókat arra ösztönözzük, hogy biztosítsanak olyan alternatív vitarendezési eljárást, amelynek során érvényesíthetők a szellemitulajdon-jogok az alábbiak révén:

    a) az e területen bevált nemzetközi gyakorlatok és különösen a Szellemi Tulajdon Világszervezetének vonatkozó ajánlásai figyelembevételével, annak érdekében, hogy a spekulatív és visszaélésszerű bejegyzéseket a lehető legnagyobb mértékben elkerüljék;

    b) olyan egységes eljárási szabályok betartásával, amelyek összhangban vannak az ICANN doménnevekre vonatkozó egységes vitarendezési politikájában meghatározottakkal.

32. Egy olyan alternatív vitarendezési eljárást követően, amelyben a jogosult nyert, és amely véglegesnek tekinthető, vagy amellyel szemben nincs jogorvoslati lehetőség, a nyilvántartót arra ösztönözzük, hogy vonja vissza a doménnevet, vagy kérésre adja át azt a pernyertes félnek.

33. Minden alternatív vitarendezési eljárásnak összhangban kell állnia az alkalmazandó uniós vagy nemzeti joggal, többek között a személyes adatok kezelésével, a magánélet tiszteletben tartásához és a vállalkozáshoz való joggal, valamint a hatékony jogorvoslathoz való joggal kapcsolatban.

Dinamikus ideiglenes intézkedések alkalmazásának előmozdítása

34. A Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat, hogy tegyék lehetővé ideiglenes intézkedés kérelmezését a jogsértővel vagy valamely adott közvetítő szolgáltatóval szemben, amely kiterjeszthető az ideiglenes intézkedés kérelmezésekor még nem azonosított, de nagyon hasonló tényállással rendelkező, szellemitulajdon-jogot sértő tevékenységekre, amelyek az érintett szellemitulajdon-jog feltételezett megsértésével járnak.

([55]) A Bizottság közleménye – Iránymutatás az Európai Unió működéséről szóló szerződés 101. cikkének a horizontális együttműködési megállapodásokra való alkalmazhatóságáról (HL C 259., 2023.7.21., 1. o.).

35. A Bizottság felkéri a gazdasági szereplőket, hogy fejlesszenek ki és alkalmazzanak olyan műszaki megoldásokat, amelyek azonosítják ugyanazon szellemitulajdon-jog ugyanazon természetes vagy jogi személy általi és hasonló módon történő ismételt megsértését, például tükröroldalakkal, valamely védjegy domináns elemének online vagy offline használatával, vagy hamisított áruk ugyanazon tárolólétesítményben történő ismételt tárolásával.

36. A Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat, hogy a bíróság által elrendelt eltiltó határozatokra vonatkozó szabályok bevezetésekor vagy alkalmazásakor vegyék figyelembe, hogy az eltiltó határozatban meghatározott intézkedések nem jelenthetnek észszerűtlen terhet a címzettek számára.

37. A Bizottság annak előírására ösztönzi a tagállamokat, hogy az eltiltó határozat időtartama nem haladhatja meg a jogosultak hatékony védelmének biztosításához szükséges mértéket.

38. A jogsértés megszüntetésére irányuló eljárásnak minden esetben összhangban kell állnia az alkalmazandó uniós vagy nemzeti joggal, többek között a személyes adatok kezelésével, a magánélet tiszteletben tartásához és a vállalkozáshoz való joggal, valamint a hatékony jogorvoslathoz való joggal kapcsolatban.

A tájékoztatáshoz való jog biztosítása a szellemitulajdon-jogok érvényesítése érdekében

39. A Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat, hogy az eljárás felperesének indokolt és arányos kérésére biztosítsák az illetékes igazságügyi hatóságok számára annak a lehetőségét, hogy elrendeljék a releváns információk közzétételét a szellemitulajdon-jogok nem üzletszerű megsértésével szembeni hatékony küzdelem érdekében. Ennek alkalmazásában a releváns információk magukban foglalhatják ugyanazokat az információkat, amelyekre vonatkozóan tájékoztatás kérhető a 2004/48/EK irányelv 8. cikkének (2) bekezdésével összhangban, ideértve a feltételezett jogsértőkhöz vagy a feltételezett jogsértő tevékenységek résztvevőihez kapcsolódó e-mail-címet, telefonszámot és IP-címeket.

40. A Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat, hogy a 2004/48/EK irányelv 8. cikke szerinti tájékoztatáskérés vonatkozásában biztosítsák azt, hogy elegendő legyen az illetékes bíróság rendelkezésére bocsátani bármely észszerűen rendelkezésre álló bizonyítékot, amely kellő bizonyossággal alátámasztja azt, hogy a felperes a jogosult.

41. A személyes adatokat is magában foglaló információk megosztása kiemelkedő fontosságú a szellemitulajdon-jogokat sértő tevékenységekkel szembeni hatékony és eredményes küzdelem lehetővé tétele szempontjából. Annak érdekében, hogy a jogosultak tisztességes és méltányos polgári jogi jogérvényesítési eljárásokat kezdeményezhessenek a szellemitulajdon-jogok megsértőivel szemben, a gazdasági szereplőket ösztönözni kell arra, hogy osszák meg a releváns információkat és bizonyítékokat a jogosultakkal polgári jogi jogérvényesítés céljából. Emellett arra ösztönözzük a gazdasági szereplőket, hogy vegyék figyelembe a következőket:

    a) azt, hogy az (EU) 2016/679 rendelet 6. cikke (1) bekezdésének f) pontja szerinti jogos érdeknek minősülhet az adatkezelő vagy egy harmadik fél ahhoz fűződő érdeke, hogy a tulajdonában feltételezhetően kárt okozó személy személyes adatait megszerezze annak érdekében, hogy az adott személlyel szemben kártérítési keresetet vagy a követelése behajtására irányuló keresetet indítson;

    b) a nemzeti adatvédelmi hatóságok döntéshozatali gyakorlatát és az Európai Adatvédelmi Testület vonatkozó iránymutatásait.

Megfelelő kártérítés biztosítása

42. A Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat, hogy a szellemitulajdon-jogok érvényesítésével kapcsolatos eljárásokkal összefüggésben biztosítsák, hogy a jogosultak a ténylegesen okozott kárnak megfelelő kártérítést kaphassanak, olyan módszert alkalmazva a kártérítés kiszámításához, amely az elszenvedett kár valamennyi vonatkozását figyelembe veszi, beleértve a következőket:

    a) a jogosult által elszenvedett nem vagyoni kárt fedező kártérítés;

    b) a lehetséges jogsértő cselekmények felkutatásához és azonosításához kapcsolódó költségeket fedező kártérítés;

    c) az esedékes összegek után járó kamatok megfizetését fedező kártérítés.

43. Emlékeztetjük a tagállamokat arra, hogy a Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint ([56]) az, hogy a 2004/48/EK irányelv nem kötelezi a tagállamokat arra, hogy „büntető jellegű” kártérítésről rendelkezzenek, nem értelmezhető úgy, mint az ilyen intézkedés megfelelő esetekben való bevezetésére vonatkozó tilalom. A Bizottság ezért arra ösztönzi a tagállamokat, hogy alkotmányos és jogi hagyományaikkal összhangban, valamint a Chartában foglaltak teljeskörű betartása mellett mérlegeljék büntető jellegű kártérítés megítélését a szellemitulajdon-jogokat sértő tevékenységek legsúlyosabb eseteiben.

A szellemitulajdon-jogokat sértő áruk gyorsabb, olcsóbb és környezetbarátabb módon történő tárolása és ártalmatlanítása

44. A Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat és a gazdasági szereplőket, hogy támogassák a Bizottságot és az EUIPO-t a következőkben:

    a) annak értékelése, hogy milyen módokon lehetne csökkenteni a szellemitulajdon-jogokat sértő, az EU határain visszatartott vagy a belső piacon lefoglalt és megsemmisítésre rendelt áruk tárolásának és megsemmisítésének idejét és költségeit;

    b) bevált gyakorlatok összegyűjtése és megosztása a szellemitulajdon-jogokat sértő, megsemmisítésre rendelt áruk környezetvédelmi szempontból biztonságos tárolására és ártalmatlanítására szolgáló módszerek és gyakorlatok tekintetében, az ismeretek bővítése, a nemzeti gyakorlatok összehangolása és a szellemitulajdon-jogokat sértő áruk tárolásáért és ártalmatlanításáért felelős érintett szereplők tájékoztatása céljából, többek között a környezetvédelmi szempontból biztonságos tárolással kapcsolatos bevált gyakorlatok vonatkozásában.

45. A Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat és a gazdasági szereplőket, hogy biztosítsák azt, hogy a szellemitulajdon-jogokat sértő, megsemmisítésre rendelt árukat újrahasználatra, újrafeldolgozásra vagy más hasznosításra való előkészítési műveleteknek vessék alá, és csak végső esetben égessék el vagy helyezzék el hulladéklerakókban, amennyiben ezek a megoldások jelentik a legkedvezőbb kimenetet a környezetre és emberi egészségre nézve. Ilyen esetekben különös figyelmet kell fordítani a veszélyes anyagokat vagy keverékeket tartalmazó árukra.

46. A Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat, hogy tájékoztassák a Bizottságot és az EUIPO-t a költségekről és azokról a rendelkezésre álló gazdasági szereplőkről, amelyek tárolási és/vagy környezetvédelmi szempontból biztonságos ártalmatlanítási szolgáltatásokat kínálnak, újrafeldolgozás esetén is.

A büntetőjogi szankciók és a nyomozások hatékonyságának növelése

47. A Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat, hogy vizsgálják felül, és adott esetben emeljék meg a bűnszervezetek által üzletszerűen elkövetett szándékos hamisítás és kalózkodás legsúlyosabb formáiért kiszabható maximális szabadságvesztés-büntetést.

48. A Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat, hogy biztosítsák azt, hogy az egyes esetekben kiszabható szankció megfelelő mértékének meghatározásakor figyelembe lehessen venni a jogellenesen szerzett vagy várható haszon összegét, valamint az okozott kár összegét. A Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat, hogy biztosítsák azt, hogy az egyes esetekben kiszabható pénzügyi szankció megfelelő mértékének meghatározásakor figyelembe lehessen venni a jogi személy globális csoportszintű árbevételét.

49. A Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat, hogy vizsgálják felül annak a szükségességét, hogy – az uniós vagy nemzeti jogban előírt szükséges biztosítékok betartása mellett – előírják vagy lehetővé tegyék titkos nyomozati eszközök alkalmazását a bűnszervezetek által üzletszerűen elkövetett szándékos védjegyhamisítás és kalózkodás legsúlyosabb formáinak kivizsgálása során.

50. A Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat, hogy az alkalmazandó szabályokkal összhangban vizsgálják ki a szellemitulajdon-jogokkal kapcsolatos bűncselekmények pénzügyi következményeit, és amennyiben lehetséges és helyénvaló, alkalmazzák a „kövesd a pénzt” nyomozati stratégiát.

51. A Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat, hogy illetékes hatóságaiknál és ügyészségeiknél biztosítsák a szellemitulajdon-jogokkal kapcsolatos bűncselekmények kivizsgálásáért és büntetőeljárás alá vonásáért felelős egységek teljes vagy részleges szakosodását.

([56]) A Bíróság 2017. január 25-i ítélete, Stowarzyszenie „Oławska Telewizja Kablowa”, C-367/15, 28. pont.

52. A Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat, hogy biztosítsák azt, hogy illetékes hatóságaik módszeresen kiaknázzák nyomozásaik határokon átnyúló vonatkozásait, és együttműködjenek a megfelelő partnerhatóságokkal olyan uniós szerveken és ügynökségeken keresztül, mint az Eurojust, az OLAF és az Europol.

53. Bármely intézkedésnek, amelynek a bevezetésére ebben a fejezetben ösztönözzük a tagállamokat, összhangban kell állnia az uniós, a nemzeti és a nemzetközi jog alkalmazandó szabályaival, többek között az összes érintett fél alapvető jogainak védelme tekintetében.

4. FEJEZET

A SZELLEMI TULAJDONNAL KAPCSOLATOS GYAKORLATOK HOZZÁIGAZÍTÁSA A MESTERSÉGES INTELLIGENCIÁHOZ ÉS A VIRTUÁLIS VILÁGOKHOZ

Az új technológiák lehető legjobb kihasználása a szellemitulajdon-jogokat sértő tevékenységekkel szembeni küzdelemben

54. A jogosultakat és a közvetítő szolgáltatókat arra ösztönözzük, hogy fogadjanak el uniós szintű megoldásokat a fejlett nyomonkövetési rendszerek tekintetében (például digitális termékútlevél és tokenizálási megoldások – akár blokklánc-alapú, akár más), amelyek segítik a gazdasági szereplőket és a vámhatóságokat azzal, hogy nyomon követik a csomagokat az értékláncban, ugyanakkor pedig megkönnyítik az adatmegosztást is az uniós joggal összhangban.

55. Arra ösztönözzük a gazdasági szereplőket, különösen a közvetítő szolgáltatókat, valamint a jogosultakat, hogy a hamisított, ideértve a formatervezésiminta-oltalmi jogokat sértő áruk online felderítéséhez használjanak fejlett módszereket és technológiákat, például adatelemzési módszereket, automatizált tartalomfelismerő rendszereket és gépi tanulási (pl. mélytanulási) algoritmusokat.

56. A Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat, hogy használjanak MI-rendszereket a hamisítás elleni küzdelem, a jogérvényesítésre irányuló intézkedések fokozása és a szellemitulajdon-jogok kérelmezői számára nyújtott szolgáltatások javítása érdekében. Ezzel összefüggésben a tagállamokat ösztönözzük arra, hogy:

   a) vezessenek be MI-rendszereket a szellemitulajdon-jogok iránti kérelmezési folyamat hatékony egyszerűsítése és javítása érdekében, zökkenőmentesebb és felhasználóbarátabb élményt biztosítva a kérelmezők számára;

   b) ösztönözzék az illetékes hatóságokat arra, hogy használjanak MI-rendszereket a hamisított és kalózáruk, valamint az online tartalmak azonosítására és az ellenük való küzdelemre irányuló folyamat észszerűsítése és javítása érdekében.

57. A technológiák alkalmazásának minden esetben összhangban kell állnia az alkalmazandó uniós vagy nemzeti joggal, többek között a személyes adatok kezelésével, a magánélethez és a vállalkozáshoz való joggal, valamint a hatékony jogorvoslathoz való joggal kapcsolatban.

Az új technológiákkal kapcsolatos tájékoztatás és e technológiák alkalmazásának lehetővé tétele a kkv-k számára

58. A Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat, hogy tájékoztassák a nyilvánosságot a hamisítás és a kalózkodás elleni küzdelem során alkalmazandó technológiákról és megoldásokról, így például az EUIPO hamisítás elleni és kalózkodás elleni technológiai útmutatójában leírt technológiákról és megoldásokról. Ezzel összefüggésben az európai blokklánc-szolgáltatási infrastruktúra (EBSI) irányítását arra ösztönözzük, hogy a hamisítás és a kalózkodás elleni küzdelmet fogadja el mint új EBSI-felhasználói esetet, ami más korai alkalmazókat arra ösztönözhet, hogy megosztott főkönyvi technológiákon alapuló új hamisítás elleni megoldásokat dolgozzanak ki.

59. A Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat és az ágazati érdekelt feleket, hogy szorosan működjenek együtt a Bizottsággal a kkv-kra szabott átfogó ellenőrzőlista kidolgozásában. Ezen ellenőrzőlista célja, hogy segítse a kkv-kat az MI-technológiák jelentette kihívások és lehetőségek kezelésében. Az ellenőrzőlista elsődleges célja, hogy a kkv-k képesek legyenek hatékonyan megvédeni szellemitulajdon-jogaikat és üzleti titkaikat az MI-rendszerek használata során, továbbá gyakorlati információkkal segítve a kkv-kat abban, hogy eligazodjanak a szerződéses kikötések között, alapos ismereteket biztosítva a mesterséges intelligenciával és a szellemi tulajdonnal kapcsolatos vonatkozások tekintetében.

A szellemitulajdon-jogok védelme és tiszteletben tartása a virtuális világokban és más online környezetekben

60. A Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat, hogy tájékoztassák a gazdasági szereplőket a jelenleg alkalmazandó szellemitulajdon-jogi szabályokkal kapcsolatban (pl. a jogosultaktól származó biztonságos felhatalmazás szellemitulajdon-joggal védett tartalmak virtuális világokba történő bevezetésekor), valamint a nem helyettesíthető tokenek (NFT-ek) virtuális világokban való használatának a szellemi tulajdonnal kapcsolatos vonatkozásairól.

61. A jogosultakat, a szellemitulajdonjog-védelmi hivatalokat és más érdekelt feleket arra ösztönözzük, hogy folytassanak párbeszédet a Bizottsággal a szellemitulajdon-jogok, különösen a védjegyek és a formatervezési minták, köztük az NTF-ek oltalmáról az ilyen új környezetekben. Az új technológiákban rejlő lehetőségek teljeskörű feltárása és e technológiák alkalmazásának ösztönzése érdekében a Bizottság támogatja, hogy a vélemények megosztása céljából a szóban forgó területen folyamatban lévő számos kezdeményezést az iparral folytatott párbeszéd is kísérje, a szellemi tulajdonra vonatkozó 2020. évi cselekvési tervvel összhangban.

5. FEJEZET

ESZKÖZÖK BIZTOSÍTÁSA A KIS- ÉS KÖZÉPVÁLLALKOZÁSOK SZÁMÁRA IMMATERIÁLIS JAVAIK HATÉKONYABB VÉDELMÉHEZ

Kkv-alap: A kkv-kat támogató új szolgáltatások a szellemitulajdon-jogok érvényesítésével kapcsolatban (IP Scan jogérvényesítési dokumentum)

62. A kkv-alap keretében a szellemitulajdon-jogokra irányuló előzetes diagnosztikai szolgáltatást (IP Scan) végző jogérvényesítési szakértő előzetes tanácsadást nyújt a kkv-k számára:

a) A Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat, hogy a szellemitulajdonjog-védelmi hivatalaikon keresztül vegyenek részt az IP Scan jogérvényesítési szolgáltatásban, és nyújtsanak tájékoztatást a kkv-alappal és az IP Scan jogérvényesítési dokumentummal kapcsolatban;

b) A kkv-nak minősülő gazdasági szereplőket arra kérjük, hogy a szellemitulajdon-jogok érvényesítésére irányuló stratégiájuk javítása érdekében vegyék igénybe az IP Scan jogérvényesítési szolgáltatást;

c) A kkv-k szövetségeit felkérjük arra, hogy nyújtsanak tájékoztatást tagjaik számára a kkv-alappal és a jogérvényesítési dokumentummal kapcsolatban.

A számítógépes lopás megelőzésére szolgáló eszköztár

63. A Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat és az EUIPO-t, hogy hívják fel az innovatív kkv-k figyelmét a kiberbiztonság fontosságára az üzleti tevékenységek során felhasznált nem nyilvános információik, üzleti titkaik és know-how-juk tekintetében. Ennek érdekében a Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat és az EUIPO-t, hogy:

a) népszerűsítsék a Bizottság fejlesztése alatt álló figyelemfelkeltő eszköztárat a kkv-k üzleti titkainak a kiberbiztonság megsértése, feltörés és más kibertámadások révén történő jogellenes megszerzésének megelőzése érdekében;

b) terjesszék az eszköztárban foglalt eszközöket (különösen az ágazati üzleti útmutatókat, a gyakran feltett kérdéseket, az esettanulmányokat és a vállalkozások által a kiberbiztonság terén alkalmazott bevált gyakorlatokat), és szólítsák meg az üzleti kamarákat és a vállalkozói szövetségeket, hogy ösztönözzék a kkv-kat a kiberbiztonságról szóló ingyenes online tanfolyamokon és webináriumokon való részvételre;

c) népszerűsítsék a kiberbiztonsági információs portálon rendelkezésre bocsátott egyéb figyelemfelkeltő eszközöket is annak érdekében, hogy segítsék a kkv-kat szellemitulajdon-jogaik és üzleti titkaik fokozottabb védelmében, valamint a kibertámadások hatékonyabb megelőzésében.

64. A gazdasági szereplőket arra ösztönözzük, hogy:

a) fokozzák a kibertámadásokkal szembeni védelmüket, többek között a hatóságok által biztosított eszközök felhasználásával, beleértve a Bizottságnak az üzleti titkok megszerzésére irányuló kibertámadások megelőzésére vagy az azokra való reagálásra szolgáló eszköztárát;

b) nyújtsanak képzést a személyzetük számára arról, hogy hogyan lehet megelőzni és kezelni az üzleti titkaik elleni kibertámadásokat, illetve hogyan lehet azokra reagálni, felhasználva a Bizottság által e célból a számítógépes lopás megelőzésére szolgáló eszköztár keretében kidolgozott ingyenes képzéseket, valamint egyéb képzéseket és tájékoztató anyagokat.

6. FEJEZET

A SZELLEMITULAJDON-JOGOKKAL KAPCSOLATOS TUDATOSSÁG, KÉPZÉS ÉS OKTATÁS ELŐMOZDÍTÁSA VALAMENNYI ÉRDEKELT FÉL KÖRÉBEN

A szellemitulajdon-jogokkal kapcsolatos ismeretek és képzés előmozdítása a nemzeti oktatási programokban

65. A Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat, hogy nemzeti oktatási programjaikba és szakképzésükbe – különösen a felsőoktatási tantervekben szereplő üzleti tanulmányok esetében – foglalják bele a szellemitulajdon-jogok alapfogalmait, a szellemitulajdon-joggal védett anyagok etikus felhasználását és a szellemi tulajdont érintő jogsértéseket. Továbbá arra ösztönözzük őket, hogy támogassák a kreativitást, az innovációt, a vállalkozói szellemet és a felelős digitális szerepvállalást.

66. A Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat, hogy segítsék elő a szellemitulajdon-jogokkal kapcsolatos tájékoztatást a tankönyvekben, valamint a szellemitulajdon-jogokról szóló képzési anyagok terjesztését az érintett tanárképző intézmények körében. E célból a tagállamokat arra ösztönözzük, hogy oktatási intézményeikben, így az egyetemeken és a tudományos kutatószervezetekben is népszerűsítsék az EUIPO által irányított „Ideas Powered @ School" projekt keretében előállított és összegyűjtött oktatási és képzési anyagokat, amelyeknek a hamisított termékek által jelentett egészségügyi és biztonsági kockázatokra vonatkozó bizonyítékokat is tartalmazniuk kell.

A bűnüldöző hatóságok számára a szellemitulajdon-jogok érvényesítésével kapcsolatban nyújtott képzés ösztönzése

67. A Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat, hogy építsék be az EUIPO és a CEPOL által készített, a szellemitulajdon-jogok védelmére és érvényesítésére vonatkozó, testre szabott tartalmakat többek között a következő területeken:

a) az illetékes hatóságok, köztük a rendőrség, a vámhatóságok és az ügyészségek számára kidolgozott kötelező nemzeti képzési programba;

b) a piacfelügyelet, valamint a határ- és partvédelmi hatóságok számára kidolgozott nemzeti képzési programba.

68. Arra ösztönözzük az illetékes hatóságokat, köztük a piacfelügyeleti hatóságokat, valamint a határ- és partvédelmi hatóságokat, hogy: i. segítsék elő személyzetük részvételét a szellemitulajdon-jogok érvényesítéséről szóló, az EUIPO és a CEPOL által szervezett rendszeres képzéseken; és ii. osszák meg személyzetükkel az ezen uniós ügynökségek által készített képzési anyagokat.

Online gyógyszertárak

69. A Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat, hogy a fogyasztói szervezetekkel együttműködve segítsék a fogyasztókat abban, hogy elkerüljék az illegális online gyógyszertárakat, úgy, hogy felhívják a figyelmüket a gyógyszereket távértékesítésre kínáló weboldalakon megjelenő egységes logóra.

Termékhamisítási és szellemitulajdonjog-sértési figyelőlista

70. A Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat, hogy hamisítás elleni tevékenységeik részeként adott esetben vegyék fontolóra a termékhamisítási és szellemitulajdonjog-sértési figyelőlistán nyújtott információkat, figyelembe véve azt a tényt, hogy a figyelőlista nem tartalmaz jogsértésekre vonatkozó megállapításokat.

A szellemitulajdon-jogok védelme és érvényesítése az EU-n kívüli piacokon

71. Az EU-ban működő gazdasági szereplőket arra ösztönözzük, hogy mielőtt új üzleti tevékenységbe kezdenek egy EU-n kívüli országban, ismerkedjenek meg az adott ország üzleti és jogi környezetével úgy, hogy tanulmányozzák az IPR-Helpdesk által rendelkezésre bocsátott és a szellemitulajdon-jogok harmadik országokban való védelméről és érvényesítéséről szóló bizottsági jelentésben közzétett információkat. Ez a kétéves jelentés meghatározza azokat a harmadik országokat, amelyekben az EU számára a leginkább aggasztó a szellemitulajdon-jogok védelmének és érvényesítésének a helyzete (akár online, akár offline). Ez segíteni fogja a gazdasági szereplőket abban, hogy megalapozott üzleti döntéseket hozzanak. Továbbá arra ösztönözzük őket, hogy használják a meglévő technikai eszközöket (pl. EUIPO TMview és DesignView), illetve jelentsék be azokat a szellemi tulajdonnal kapcsolatos problémákat, amelyek hatással lehetnek az EU-n kívüli jövőbeni üzleti tevékenységeikre (pl. az Access2Markets portál használatával ([57])).

([57]) Welcome home page | Access2Markets (europa.eu)

Szabadkereskedelmi övezetek

72. Az EU-ban található szabadkereskedelmi övezetek üzemeltetőit arra ösztönözzük, hogy tartsák be a tiszta szabadkereskedelmi övezetek magatartási kódexét, amely az OECD „Ajánlás a tiltott kereskedelem elleni fellépésről: a szabadkereskedelmi övezetek átláthatóságának fokozása” című ajánlásának a mellékletét képezi.

7. FEJEZET

NYOMON KÖVETÉS ÉS MEGFIGYELÉS

73. Kérésre a tagállamok jelentést tesznek a Bizottságnak a tagállamoknak címzett ajánlások végrehajtása érdekében hozott intézkedésekről.

74. A Bizottság felkéri az EUIPO-t, hogy nyújtson tájékoztatást és végezzen kommunikációs és ismeretterjesztő tevékenységeket ezen ajánlással kapcsolatban. Felkéri továbbá az EUIPO-t arra, hogy támogassa a Bizottságot ezen ajánlás végrehajtásának és hatásainak nyomon követésében.

75. A Bizottság arra ösztönzi a szellemi tulajdoni jogsértések európai megfigyelőközpontját, hogy:

- terjessze az ajánlásokat az érdekelt felek hálózatán belül, beleértve a bírák hálózatát is,
- gyűjtse össze a 2004/48/EK irányelv alkalmazásával kapcsolatos információkat és a vonatkozó ítélkezési gyakorlatokat,
- biztosítsa, hogy a hálózatán belül valamennyi érdekelt fél tegye elérhetővé az IPEP-en keresztül a szellemitulajdon-jogok érvényesítésével foglalkozó kijelölt kapcsolattartóját,
- fejlessze tovább az IPEP-et új funkciók hozzáadásával, valamint a meglévő funkciók kiterjesztésével az új érdekelt felekre, és a továbbiakban is kövesse nyomon az IPEP használatát,
- kövesse nyomon és ossza meg az illetékes hatóságok és a közvetítő szolgáltatók által alkalmazott bevált gyakorlatokat, és lehetőség szerint ellenőrizze az ezen ajánlás hatálya alá tartozó bevált gyakorlatok megvalósítását,
- támogassa a Bizottságot az érdekelt felekkel folytatott párbeszédében, különösen az egyetértési megállapodások korszerűsítésével összefüggésben,
- támogassa a Bizottságot az érdekelt felekkel az új technológiákról folytatott párbeszédei során, amelyek célja, hogy a szellemi tulajdonnal kapcsolatos gyakorlatokat és stratégiákat hozzáigazítsák a virtuális világokhoz és a mesterséges intelligenciához, különösen a kutatás, a bevált gyakorlatok és az összes érdekelt fél, köztük a kkv-k közötti párbeszéd előmozdítása céljából, a mesterséges intelligencia területén jelentkező kihívások kezelése érdekében,
- támogassa a Bizottságot a szellemitulajdon-jogokat sértő áruk tárolásával és megsemmisítésével kapcsolatos bevált gyakorlatok – köztük a környezetvédelmi szempontból biztonságos tárolási és ártalmatlanítási módszerek – összegyűjtésében és megosztásában,
- támogassa az információmegosztási rendszerek elemzését és az azokkal kapcsolatos megbeszéléseket a szellemitulajdon-jogok érvényesítésével és adatcserével foglalkozó technikai csoporton keresztül,
- működjön együtt az uniós jogérvényesítő szervekkel, piacfelügyeleti hatóságokkal és más illetékes nemzeti hatóságokkal, és erősítse meg a hálózataikat,
- nyújtson támogatást a Bizottságnak a harmadik országbeli online platformokon és közösségimédia-szolgáltatásokban a hamisítással és a kalózkodással kapcsolatban tapasztalt tendenciák tekintetében,
- kövesse nyomon, hogy a szellemi tulajdonnal kapcsolatos konkrét képzések hogyan hatnak a jogalkalmazókra, és ellenőrizze, hogy a tagállamok beépítenek-e a szellemi tulajdonnal kapcsolatos képzéseket az illetékes hatóságok számára kidolgozott nemzeti képzési programjukba,
- ösztönözze az EU-ban lévő szabadkereskedelmi övezetek üzemeltetőit arra, hogy kövessék a szabadkereskedelmi övezetek átláthatóságának fokozásáról szóló OECD-ajánlást.

76. A Bizottság felkéri az EUIPO-t arra, hogy kövesse nyomon az IP Scan jogérvényesítési szolgáltatás sikerét a szolgáltatást nyújtó nemzeti szellemitulajdonjog-védelmi hivatalok száma, valamint a szolgáltatást igénybe vevő kkv-k száma alapján.

77. A Bizottság felkéri az EUIPO-t arra, hogy bővítse az EURiddel és más nyilvántartásokkal a doménnevekkel kapcsolatban folytatott együttműködését, különösen az információs és riasztási rendszer, a földrajzi árujelzők és más TLD-k tekintetében.

78. A Bizottság felkéri az EUIPO-t arra, hogy nyújtson tájékoztatást a kiberbiztonsággal kapcsolatban, és segítse elő a számítógépes lopás megelőzésére irányuló eszköztár – és az abban foglalt tájékoztató és képzési anyagok – terjesztését és népszerűsítését.

79. A Bizottság arra ösztönzi az EUIPO Közvetítő Központját, hogy: i. a hamisítás elleni hatékonyabb küzdelem érdekében építsen ki és tartson fenn megfelelő hálózatokat az alternatív vitarendezés szellemitulajdon-jogokkal kapcsolatos jogvitákban – pl. jogsértések esetén – történő használatának előmozdítására és kiterjesztésére; és ii. kövesse nyomon az alternatív vitarendezéssel kapcsolatos intézkedések végrehajtását.

80. A Bizottság legkésőbb az ajánlás elfogadását követő három éven belül értékelni fogja ezen ajánlás hatásait, megfelelően figyelembe véve az EUIPO megállapításait. Ennek alapján a Bizottság értékelni fogja, hogy szükség van-e további uniós szintű intézkedésekre, figyelembe véve a következőket: i. technológiai fejlődés; ii.a 2004/48/EK irányelv alkalmazásáról szóló nyomonkövetési tanulmány eredménye; valamint iii. az (EU) 2022/2065 rendelet és az (EU) 2023/1018 ajánlás végrehajtása által a szellemitulajdon-jogok érvényesítésére, valamint a hamisítás és a kalózkodás elleni küzdelemre gyakorolt esetleges hatás.

Kelt Brüsszelben, 2024. március 19-én.

a Bizottság részéről
Thierry BRETON
a Bizottság tagja